

SPEJDER JUL

1942

SPEJDER JUL

INDHOLD

THI ET BARN ER FODT OS...

Af H. Møller Gasmann - Tegning af E. Rafn

DEN DANSKE DRENG OG JULEN

Digt af Gunnar Jørgensen

DER RISLER EN KILDE I HARALDSTED

Historisk Skildring af K. Magleby Sørensen

Illustreret af Aage Golved

HENRY HUDSON MYSTERIET

Af Robert Finch. Illustreret

NOGLE B-P ANEKDOTER

Fortalt og tegnet af Baden-Powell selv

DANSK VIRKE I DEN STORE VERDEN

Af C. Lindhardt Hansen

Med mange Fotografier

IGLOOLIV I EGE MOSEN

Om Bygning af Snehytte af Thorkel Væg

Med Forfatterens Fotografier

JEG LOVER PÅ MIN ÆRE

Spejderfortælling af Aage J. Chr. Pedersen

Illustreret af Aage Golved

EN SPEJDER ER HJÆLPSON

Spejderfortælling af E. Th. Bjørn

Illustreret af Aage Golved

PRÆMIE - KRYDS - OG - TVÆRS

DE TRE KÆMPER

Spejdervise af Ralf Buch. Farvetegninger af Fredshjerg

REDIGERET AF GUNNAR IPSEN

Omslagstegning af Axel Mathiesen

1 Kr.

Bagsiden - Mowgli og Shere Khan - Tegnet af Aage Golved
Nærværende Ramme tegnet af Golfred Mortensen

1 Kr.

UDGIVET AF DET DANSKE SPEJDERKORPS - DET DANSKE PIGESPEJDERKORPS
OG KFUM-SPEJDERNE I DANMARK

Trykt i: Det Berlingske Bogtrykkeri A.S., København
Omslaget i Dybtryk

1942

DET FOLK SOM
VANDRER I
MØRKE, SKAL
SKUE SAA
STORT ET LYS

Chi et Barn er født os

Esajas 9. Kap. 2. og 6. Vers

LYS STRAALER
FREM OVER
DEN SOM BOR I
DØDSSKYGGENS
LAND

Vi har alle erfaret noget af Uhyggen ved at være i Mørke i denne Tid. Over Veje og Gader raader et dybt Mørke, og selv inde i Husene gaar vi ofte og famler os frem i Mørke. „Den som vandrer i Mørke, ved ikke hvor han gaar“, staar der i vor Bibel, og vi har oplevet noget af Sandheden i det Ord. Til Uhyggen kommer ogsaa Frygten. Den som øver „Mørkets Gerninger“, har jo under saadanne Forhold sin bedste Tid, og vi bryder os ikke om at møde dem.

Og om ikke alle har erfaret, hvad det vil sige at bo i Dødsskyggens Land, saa har nogle af os erfaret lidt — maaske meget — ogsaa af det: Dødsskyggens Land maa jo være det Land, Døden har kastet sin Skygge over. Og naar Sirenerne har tudet og varslet Flyverangreb, og endnu værre naar Bomberne er faldet, saa har noget af Dødsskyggen lagt sig over os. Og er saa nogen af vore Kære eller Bekendte blevet ramt, saa har Dødsskyggen lagt sig end mørkere over os. —

Men vi har ogsaa erfaret, hvor velsignet Lyset virker paa os. Selv det svage Lys fra en afblændet Lygte opmuntrer os, giver os en Følelse af Tryghed, hjælper os til at finde frem den Vej vi skal. Og naar man fra Tilflugtsrummet kommer ud i Dagens Lys, hvor fryder vi os da ikke over Lyset!

Men der er et Mørke, der er værre end baade Naturens og Krigens, og det er det, vi kan kalde Syndens Mørke og Skyldfølelsens Dødsskygge. I det Mørke var der før Jesu Komme ikke en eneste Lysstraale.

Julenat tændtes ikke bare en Stjerne paa Himmelen — for den kan jo kun kaste et svagt Lys. Nej, Julenat „straalede Herrens Klarhed“ over Menneskene, for da fødtes han, som bærer Navnet Jesus, som betyder: Herrens Frelse — Frelse fra Synd og Skyld, Frelse fra Død og Dom. Da fødtes han, som tog vor Skyld paa sig, og som fortalte os om Kærlighedens Gud, som tilgiver os Synder og elsker Synderen ligesaa fuldt som han hader selve Synden. Og det Lys slukkes aldrig. Selv det stærkeste elektriske Lys maa engang slukkes, og selv den største Stjerne — om den saa lyser mange Gange stærkere end vor Sol — brænder engang ud.

Men Lyset fra Frelsen i Jesus blegner aldrig. Og med det Lys kan vi trygt finde vor Vej fremad til Lysets Hjem, og for det Lys maa Dødsskyggen vige ja, fra selve Døden straalere det Lys, for det bliver Indgangen til dette Lysets evige Hjem.

Ejer vi dette Lys i vor Sjæl, da vil vi ogsaa forstaa, hvorfor Julen er blevet den kæreste af alle vore Fester: Den er Lysets — og Lysenes — Fest.

Gud give, at Lyset fra det Høje maa faa Lov at straalere ind i vore Hjerter i denne Jul, hvor der ellers raader saa meget Mørke i Verden.

H. Møller Gasmann

Den danske Dreng

Han cyklede ud ad de solhede Veje.
Den unge »Prins Danmark« tog Arven i Eje:
Mens Lærker fløj op fra de duggede Reder,
og Rylerne sang over rødmende Heder,
mens Poplerne suste i regnbyget Vind,
skrev Somren et DANMARK i Hjerter og Sind.

Og Høsttiden kom. — Mellem frugtunge Haver
stod Negene stablet i korngyldne Traver.
Nu kaldte hans Hverdag. — Med solbrune Kinder
gik atter det hjemad. — En Ferie blev — *Minder!*
Dog glemmer han ikke — trods Hverdagens Tarv —
det Land, han fik skænket som ufortjent Arv!

Dér laa det i Solskin — med stenede Strande —
med korgule Marker og blaanende Vande —
med summende Bier om blomstrende Grøfter
og Gøge, der kikked med lønlige Løfter —
med Bølger, der bruste — og Kilder, der sprang —
mens Stærene fløjtede og Droslerne sang ...

Og spredt over grønne og gavmilde Øer
— blandt straatækte Hytter og sivkranste Søer —
staar KIRKERNE prentet paa Mindernes Tavle,
med Munkestensmure og takkede Gavle.
... Kanhænde — en Aften, mens Solen gik ned —
han lytted og hørte et evigt: *Guds Fred —!*

- og JULEN

AF GUNNAR JØRGENSEN

Han lytted og hørte. — De malmtunge Klange,
der nynnede tyst over dagtrætte Vange,
var Toner, han kendte, naar *helt* han var ene:
Det GODE, det GLADE, det SANDE, det RENE!
I Klokkernes Klange fandt Ordene Vej:
Guds Fred over Danmark! Guds Fred over dig!

Og nu er det Jul. — Der er Travlhed og Glæde.
Nu gælder det »Snefri« og »Skisport« og »Slæde«!
Nu gælder det »Frostvej« med Isslag og Tapper!
Og »Gaver«, der ønskes paa krøllede Lapper!
Hvem tænker paa Somren, naar Vinter er nær
— og Sneskyer pudrer de bladløse Træ'r?

Og saa kan det ske — naar det kimer til Festen,
og Klokkerne kæmper med Midvinter-Blæsten —
naar Træet staar tændt — og man gaar dér og nynner
— alene, skønt sammen — *at Salmen forkynder:*
»Der findes en Sommer, som ej gaar paa Hæld
— en Sommer, hvis Sol er Guds Kærligheds-Væld!«

— — Han cyklede ud ad de solhede Veje.
Nu signer en STJERNE hans sollyse Lege:
De malmtunge Klokker, som nynnede ham stille
— de *kimer* i Kvæld om det GODE, det MILDE,
mens Sommerens Fugle fandt lønlige Skjul
i Granen — og kvidrer et: GLÆDELIG JUL!

Der risler en Kilde...i Haraldsted

AF K. MAGLEBY SØRENSEN

ILLUSTRERET AF AAGE GOTVED

Julehelgen, der tog sin Begyndelse den 21. December og varede en halv Snes Dage ind i det nye Aar, var ved at ebbe ud. Ingen Stridigheder maatte finde Sted i den Tid, al Tvedragt maatte hvile, medens man i Samdrægtighed fejrede Mindet om den hvide Krist's Fødsel i Stalden langt borte i det fjerne Syd.

Ydre Stridigheder kunde man maaske undgaa. Men onde Sind er ikke let at lægge i Tømme, hævn-gerrige Tanker vanskelige at styre.

Og netop i denne Julehelg blev der lagt rænkefulde Planer. Og det af en af Landets fremtrædende Mænd — Søn af Rigets Konge.

Magnus var hans Navn.

Strid mellem Frænder har mere end een Gang bragt Danmark i Ulykke. Ikke sjældent har Herskesyge og Misundelse blindet Rigets Stormænd og faaet dem til at glemme deres Ansvar for Rigets Ve og Vel.

Saaledes ogsaa nu.

Det var i Aaret 1131.

Paa en af de store Gaarde nær Haraldsted i Midtsjælland gik to Drengene saa underlig rastløse om. *Bent* og *Helge* hed de. Ret et Par nordiske Drengene var de, lyse af Lød og muntre af Sind — og hinanden saa lig, at Gaardens Folk ofte havde Besvær med at skelne dem fra hinanden. Hvilket vel ikke var saa underligt, eftersom de to Drengene var Tvillinger.

Skønt de kun var 13 Aar gamle, begyndte de allerede at føle sig som Mænd og talte ofte om den Tid, der nu ikke mere var saa fjern — da de skulde føre Sværd ved Side og drage i Leding for Rigets Vel.

Med Begejstring havde de fulgt Beretningerne om Rigets Helt — *Knud Lavard* — og hans Togt mod de vilde Vender, hvis Magt han brød — hvorefter han sendte dem Præster for at vinde dem for Kristendommen.

Men Knud som Jarl over Slesvig kunde føle sig sikker mod Fjenderne. Som Fører for Ledingshæren skulde han nok vide at holde dem borte.

Jo — ham vilde Bent og Helge tage Tjeneste hos, naar de naaede Skelsaar og Alder.

Netop Aftenen forud — de hellige tre Kongers Aften — havde Drengene faaet Lov at sidde i Gildeshallen og lytte til Mændenes Samtale. Og da havde *Arnold*, Farbroderen fra Jylland, berettet om, hvordan Knud for frem mod alle Ugerningsmænd, af hvad Stand de end var. I Efteraaret havde hans Mænd grebet en Flok Rø-

vere og ført dem til Knud, som kun kendte een Dom over slige Folk: Døden i Galgen. Da traadte en af Røverne frem for Knud og hævdede, at han var Jarlens Frænde.

»Ja saa...« sagde Knud, idet han indgaaende betragtede Manden. »I er min Frænde! Godt, jeg fik det at vide — saa jeg nu er i Stand til at hindre, at en saa stor Mand bliver hængt sammen med en Flok almindelige Røvere!«

Og derpaa gav Knud Befaling til at rejse en Skibsmast paa Galgebakken og hænge hans Frænde deri — saa kunde alle se, hvor højbaaren denne Forbryder havde været!

Jo — Knud var en retfærdig Mand.

Den Misstemning, der i Begyndelsen af hans Jarletid havde rejst sig imod ham paa Grund af de mange Skikke, han havde lært under sit mangeaarige Ophold hos Saxerne og som han nu førte med sig hjem, havde ganske tabt sig.

— Det mest spændende ved det hele var, at Knud Lavard i Øjeblikket opholdt sig her paa Egnen — endda paa Nabogaarden *Balstrup*, der ejedes af en af hans Slægtninge. Julen havde han fejret i Roskilde sammen med Magnus og nogle af sine andre Frænder og en stor Del af Rigets Høvdinge.

Og nu var han altsaa her!

Saa nær, at de maaske ... i hvert Fald kunde faa ham at se.

Jørgen, Søn af Balstrups Ejer, var jo deres Legkammerat, og han maatte kunne hjælpe dem. Bent og Helge var helt oprømt ved Tanken om et forestaaende Møde med deres Helt.

Den næste Dag kom til at staa for deres Tanke i en Glans af Eventyr ...

Men nu, da de hellige tre Kongers Nat var til Ende, og den sneklædte Vinterdag skred over Jorden, saa det hele saa ganske anderledes ud.

Faderen var kommet hjem fra et tidligt Morgenridt med et alvorligt, sammenbidt Udtryk i Ansigtet. Bent og Helge turde ikke spørge, men maatte nøjes med opsnappede Brudstykker af Mændenes dæmpede Samtale.

Der syntes at være Fare paa Færde ...

Fare for Knud ...

Alle i Landet kendte det spændte Forhold mellem Knud Lavard og Magnus Nielsson, og ængstede Blikke vaagede over de to Mænds Skridt.

De var jo begge Kongsemner.

Ingen af dem havde mere Ret til Tronen end den anden. Magnus var Søn af Kong Niels, hvis svage, usikre Styre havde vakt Misfornøjelse i mange Kredse. Og selv om Sønnen næppe i den Henseende slægtede Faderen meget paa — Magnus var en djærv ung Mand, dygtig og forstandig — saa var Knud jo Søn af Landets tidligere Konge, *Erik Ejegod*, der mistede Livet paa en Rejse til det hellige Land.

Rent galt var det blevet, efter at Magnus' Moder, *Margrethe*, var død. Det var lykkedes hende at skabe Fred mellem de to Mænd. Men nu var hun ikke mere ...

Alt det vidste Bent og Helge god Besked med.

De vidste ogsaa, at det nær var gaaet galt, da Magnus fejrede Bryllupsfest i Ribe, og en af hans Venner havde spottet Knud, fordi han mødte i en pragtfuld Dragt, han havde bragt med hjem fra det fremmede. »Sligt Purpur kan næppe skærme mod Sværd!« havde han sagt.

Men de var da blevet forliget igen — som saa ofte før.

Da Faderen et Øjeblik forlod Gæstestuen, hvor han havde siddet sammen med Mændene, fulgte Bent og Helge med ud i Gaarden.

»Far!« sagde Bent, idet han greb Faderen i Armen. »Hvorfor gør I ikke noget! Hvor kan I sidde virkeløse ... medens ...«

Faderen saa paa de to Drengene. Alvoren i hans Ansigt syntes et Øjeblik at vige for Smilet. Hvor han dog forstod sine Drengene i det Øjeblik — forstod deres Angst og Uro.

»Der vil næppe times Knud noget ondt, saa længe han opholder sig paa Balstrup!«

»Men ... du sagde jo selv ...«

»Rygter, mine Sønner, skal man ikke lytte til!«

»Du tror dem jo selv!« Nu var det Helge, der tog Ordet.

Faderen rystede paa Hovedet. Men der var ikke nogen særlig Overbevisning i hans Stemme, da han svarede:

»Magnus pønser maaske paa ondt. Men han vil næppe vove at gøre Knud noget — han ved, at Knud har mange Venner paa disse Kanter.«

Samtalen standsede. De havde alle tre hørt Lyden, der hastigt kom nærmere — Lyden af en galopperende Hest, hvis Hovslag gav Genlyd over den frosne Jord.

Faderen lod de to Drengene blive staaende og gik hen til Porten, som han gav Ordre til at aabne. Drengene saa efter ham. Havde han ventet dette ridende Bud? De kunde ikke frigøre sig for en Følelse af, at Faderen vidste mere, end han vilde indrømme overfor dem. Hvis det altsammen kun var grundløse Rygter — hvorfor saa denne Alvor — hvorfra stammede saa den Frygt, der syntes at lure bag Faderens hele Væsen?

Nu svingede Rytteren ind gennem Porten.

Med et Spring var han af Hesten, af hvis Næsebor Dampen stod som to tætte Dampsojler. Drengene kendte Rytteren. Det var *Harald Baardsøn*, en af Faderens Venner.

De to Mænd talte dæmpet nogle Ord sammen, saa gik de ind i Gæstestuen.

Bent og Helge blev staaende en Tid lang, tavse.

De begyndte at forstaa ...

For een Ting havde de faaet fat paa af det Budskab, *Harald Baardsøn* bragte til Gaarde: *Henrik* var paa Egnen ...

Henrik — Knud Lavards svorne Fjende. Henrik Skadelaar, som sit daarlige Ben til Trods var en dygtig Kriger. Og det var ingen Hemmelighed, at det var ham, der ivrigst pustede til den Misundelsens Ild, der luede hos Magnus.

Det var Helge, der først brød Tavsheden.

»Porten er aaben!« sagde han stille.

»Porten!« Bent saa pludselig op, som vaagnede han af en Drøm.

Det var alle de Ord, der blev vekslet mellem dem. Men det var tilstrækkeligt. For de forstod hinanden. De vidste begge to, hvad de nu havde at gøre. Al Tvivlen, al Rastløsheden, der hele Morgenstunden havde faaet dem til at drive omkring med den Følelse af, at de var overflødige og kun gik i Vejen, var som strøget af dem, da de nu løb ned mod Stalden, hvor deres Heste stod, og før nogen paa Gaarden egentlig opdagede, hvad de havde for, var de redet ud gennem Porten og satte Kursen mod Balstrup.

Det havde sneet lidt om Natten. Men Frosten gjorde Vejen haard, saa Hestene blev ikke generet af det lette Snelag.

De lod Hestene løbe alt, hvad de evnede. For deres Ærinde havde Hast.

Blot de nu ikke kom for sent!

De vidste næppe, hvad de frygtede at komme for sent til — men i deres Fantasi fremmanede de alle de Ulykker, der kunde times Knud, om de ikke i Tide fik advaret ham.

At de uden Tilladelse havde forladt Gaarden — hvad der var Ulydighed mod Faderen — ængstede dem ikke. Naar han fik at vide, at de havde reddet Knud Lavards Liv, vilde han tilgive dem ...

For at Knuds Liv var i Fare, nærede de ikke Tvivl om.

Der var næppe ti Minutters Ridt over til Nabogaarden, men Minutterne forekom dem som Timer — endda de red saa hastigt som aldrig før i deres Liv. Hestene under dem strakte villigt ud — som vejrede ogsaa de Fare. Vejens nøgne Træer fo'r dem forbi som mørke, truende Skygger.

Lige uden for Gaarden mødte de Jørgen, som kom ridende paa Vejen, der førte ud mod Skoven.

Forundret hilste han sine to Legekammerater.

Bent og Helge standsede de sveddampende Heste.

»Hvor er Knud Lavard?« raabte de som med een Mund.

»Knud? Hvorfor spørger I til ham? Hvad er der sket, siden I kommer her saa aarle?«

»Knud er i Fare! Magnus vil ... dræbe ham ...«

»Magnus?« Jørgen rettede sig med et Sæt i Sadlen.

»Hvem siger det?«

»Far!«

Helt i Overensstemmelse med Sandheden var det ikke. For Faderen havde jo ikke sagt saadan — men de følte begge, at det var Frygten for en saadan Skændselsgerning, der laa bag Faderens Adfærd denne Morgen.

Pludselig saa de Magnus hæve sit Sværd — —

Jørgen saa et Øjeblik paa de to andre Drengene. Saa sagde han stille:

»Knud er redet ud i Skoven for at træffe Magnus!«

Bent og Helge stirrede hinanden ind i Øjnene. Saa sagde Bent med dirrende Stemme:

»Og I ... I lod ham tage af Sted! Alene maaske ...?«

»Han havde kun et Par Svende med sig. Men hvor kunde vi vide ... Der kom ridende Bud nu til Morgen — *Sivard Sanger* og en Svend. Sivard bragte Bud til Knud, at Magnus ventede ham ude i Skoven. Knud stod straks op, spændte sit Sværd ved Bæltet og drog af Sted. Jeg fulgte med et Stykke ud — men ved Skoven bad Knud mig vende om.«

»Vi maa efter ham!« Helge vendte sin Hest.

»Jeg tager med!« sagde Jørgen. »Men hvad kan vi udrette? Maa vi ikke hellere lade Fader sende nogle Svende derud?«

»Der er ingen Tid at spille! Blot vi kan indhente ham og advare ham, er hans Liv reddet! Kom!«

Nu var de tre i Følge — og atter maatte Hestene strække ud.

Trods det vilde Ridt forsøgte Jørgen at berette om Turen ud sammen med Knud.

»Det faldt mig nok for, at der var noget mærkeligt ved Sivards Optræden. Han sang, medens vi red — men

en mærkelig Vise om Svig og Niddingsdaad — nu forstaar jeg, at han har villet advare Knud uden at gøre det med rene Ord.«

Knud og hans Svendes Spor var ikke vanskelige at følge i Sneen. Tilsyneladende var han redet dybt ind i Skoven — fremad gik det ad bugtede Stier, men Drengene turde ikke skyde Genvej for ikke at tabe Sporet. Inde i Skoven kunde de ikke ride saa hastigt — men heller ikke Knud var vel kommet saa hurtigt frem.

Drengene var tavse nu. Men Spændingen stod malet i deres Ansigter. Vilde de komme tidsnok? Saa unge de var, forstod de, at denne skæbnsvangre Stund vilde spinde sine mørke Traade ind i Fremtidens Danmark, vilde sætte Skel — vilde gøre Natten længere, mørkere — eller berede Vej for et straalende Morgenrøde ...

Pludselig sagtnede de Farten og lyttede.

De havde hørt Stemmer. Høje, truende Stemmer.

Nu kunde de høre Magnus raabe — og trods Afstanden kunde de høre Stemmen dirre af Raseri:

»Hvem er Konge i Danmark?«

Derpaa lød Knuds Stemme — men de kunde ikke skelne Ordene.

Atter var det Magnus, der raabte:

»Efter dig løber de alle! Du tager Folk og Rige fra os! Derfor bør der paa denne Vis skilles imellem os!«

De tre Drengene var naaet frem til Udkanten af en Lysning i Skoven. Ude i Lysningen stod nogle Mænd. Magnus og Henrik Skadelaar og andre — og Knud.

De standsede Hestene, tvivlraadige.

Og i næste Øjeblik vidste de, at de var kommet for sent. For pludselig saa de Magnus hæve sit Sværd og kløve Knuds Hoved med det.

Uden en Lyd sank Knud om.

Henrik og de andre løb til og stak deres Spyd i den faldne Mand.

Og medens Ugerningsmændene under jublende Sang drog bort, red tre Drengene tavse tilbage gennem Skoven — hjem for at fortælle, hvad de havde været Vidne til. Julehelgens Fred var brudt.

Landet over for Efterretningen om Mordet i Haraldsted Skov.

Freden var forbi i Danmark ...

— — —

Af Udaad gror aldrig godt.

Men otte Dage efter Knud Lavards Død fødte Hertuginde *Ingeborg*, hans Hustru, en Søn, der i Daaben fik Navnet Valdemar.

Og dermed var en ny Tid ringet ind over Danmark. Valdemarstiden — Danmarks Storhedstid.

Af Usseldom hævedes Riget til Stormandskaar ...

Bent og Helge fik ikke Lov at tjene i Knud Lavards Ledingshær.

Men da hans Søn, Kong *Valdemar den Store*, med Sværd i Haand skabte Respekt om Danmarks Navn og samlede det til et stærkt og enigt Rige, red de i hans Følge ...

— — —

Og Sagnet vil vide, at paa den Plet i Haraldsted Skov, hvor Sneen farvedes af Knud Lavards Blod, udsprang en Kilde, i hvis rislende Vand syge hentede Helse og Sundhed ...

Henry Hudson

Mysteriet

Af Robert Finch

Et af de uopklarede Mysterier fra det kolde Nord er *Henry Hudsons* Skæbne, den tapre Opdagelsesrejsende, som gav Navn til Floden, hvorom New York har rejst sig, og til den store Bugt, som næsten deler Kanada i to Dele.

Hudson havde allerede foretaget tre Rejser i de arktiske Have for at finde en Søvej til Kina ved at sejle Nord om det amerikanske Kontinent. I Foraaret 1610 startede han paa sin fjerde Rejse, stadig med det samme Maal. Fra denne Rejse vendte han aldrig tilbage.

Alle disse farefulde Eventyr foregik i smaa Skibe, med faatallig Besætning og nødtørftig Udrustning. Hans sidste og skæbnesvangre Rejse var med den lille »Discovery«; et Fartøj paa 55 Tons, udrustet af nogle engelske Adelsmænd og Købmænd; og Maalet var at finde en Sejlroute til det fjerne Østen.

Hudson tog sin unge Søn, *John*, med sig sammen en broget sammensat Besætning, som han fik skrabet sammen i sidste Øjeblik; een af dem havde virkelig aldrig været til Søs.

I Begyndelsen af April satte »Discovery« Sejl paa Themsen, og snart passerer Orkney Øerne og Shetlands Øerne. En Aften sidst i Maj iagttog Udkigsmænd paa den nordvestlige Himmel et mærkeligt rødt Skær, som blev kraftigere og kraftigere efterhaanden som Skibet sejlede i den Retning.

Den følgende Aften dækkede det røde Skær Halvdelen af Himlen, medens Bulder og Knitren som af fjern Torden fyldte Mandskabet med Angst og Undren.

Da Morgen gryede, saa de, at det var den store islandske Vulkan i fuldt Udbrud, idet den udspyede tunge, mørke Røgskyer, medens Floder af rødglødende Lave flød ned ad Bjergets Sider.

Hudson holdt Kursen langs Islands Sydkyst, til han fandt en lille Havn, hvor Besætningen gik i Land efter frisk Proviant og Vand — hele Tiden indenfor Synsvidde af Vulkanen. De skaffede sig en Overdaadighed af Fisk og vilde Fugle; og de fandt mærkelige varme Kilder, der sprang som gigantiske Springvand eller boblede og sydede i deres Klippedamme.

Nogle af disse Kilder var saa hede, at de kunde koge Føden deri; andre igen netop saa tempererede, at de trætte Rejsende bekvemt kunde faa et varmt Bad.

I de første Dage af Juni fik Ekspeditionen de høje Snefjelde og Bræerne paa Grønland i Sigte; men de store Mængder af Drivis forhindrede dem i at lande. »Discovery« sejlede langs Kysten, og efter en desperat Kamp mod Ismasserne rundede det Kap Farvel og stod mod Vest tværs over Davidsstrædet gennem kæmpemæssige Stimer af Hvaler, som snøftede og prustede i det blaa, isfyldte Vand.

Hudson forsøgte nu at lægge Kursen i nordlig Retning. Men Isens Kæmpemasser og de taarnhøje Isbjerge, der kom fra de nordlige Bræer ført af den sydgaende Strøm, tvang ham til igen at styre en vestlig Kurs.

Det var farligt nok at sejle i Dagtimerne, men i den korte Sommernat — skønt det blev aldrig rigtig mørkt paa disse Breddegrader — turde ikke een Mand om Bord sove af Frygt for en pludselig Opvaagnen, ved at Skibet tørnede imod et gigantisk flydende Isbjerg.

Og saaledes kæmpede det tapre lille Skib sig Vej gennem det brede Farvand, som i Dag kaldes Hudsonstrædet, fyldt med store Isflager, hver for sig ladet med Sæler eller dækket af Tusinder af Søfugle.

Hudson var klar over, at han var i Farvande, hvor ingen Europæer nogensinde før havde sejlet. Men han fortsatte modigt, indtil han om Morgen maatte konstatere, at »Discovery« fra Øst var stængt inde af en mægtig hvid Isrand, som syntes at strække sig lige til Horizonten. Saa kaldte han sine Folk sammen og fortalte dem, at de var kommet 300 Sømil vestligere end noget engelsk Skib tidligere var naaet.

»Vi er indesluttet af Isen fra alle Sider undtagen mod Sydvest,« sagde han. »Vi kan afvente, at Isen vil bryde op, saa vi kan komme tilbage den Vej, vi kom. Eller vi kan gaa mod Sydvest, hvor der er aabent Vand; og i Guds Time vil vi maaske finde Vejen til det fredelige Hav og Canadas Byer. Hvad skal vi vælge?«

Nogle sagde det ene og nogle det andet. De frygtsomme vilde sejle tilbage inden noget værre skete; de modigere var alle stemt for at fortsætte ind i det ukendte. Til sidst bestemte Hudson sig for at sætte Kursen gennem det aabne Vand mod Sydvest.

Under utilfreds Mumlen fra en Del af Besætningen sejlede »Discovery« afsted. Forsyningerne var ved at blive udtømt. Noget af Provianten blev fordærvet og maatte kastes overbord. Men heldigvis fandt de en Kyststrækning med groft Græs, hvor nogle Renner græssede,

*

og hvor Myriader af Fugle skreg og kredsede om deres Reder.

Søfolkene kunde ikke komme nær nok til at skyde nogle af Dyrene; men mange Fugle fangede og dræbte de. Folkene fandt dette Sted saa herligt efter den uophørlige Kamp i den oprørte Sø og mod Ismasserne, at de tiggede og bad Hudson om at blive der, indtil en Vej aabnede sig mod Øst; men han stod fast trods deres Bønner og bestemte sig til at sejle videre.

I Juli var »Discovery« i aabent Hav. Intet Land var til at øjne i vestlig Retning, og for en Tid fyldtes de af Haab. Dette maatte sikkert være Oceanet; endelig havde de fundet Vejen til Kina. For fulde Sejl gik det frem-efter.

En Aften blev der meldt Land forude. Og i Daggrøet rejste der sig foran dem en barsk, klippefyldt Kyst. De tog Lodning og fandt grundt Vand. Saa indhyllede en tæt Taage Skibet og umuliggjorde enhver Sejlads. I over en Uge laa de for Anker, utaalmelige over Forsinkelsen.

Pludselig forsvandt Taagen lige saa mystisk, som den var kommet. En haard Storm med Sne og bitter Kulde tog nu fat, rev Skibet fra Fortøjningerne og drev det

hen over de skummende Bølger. Dagevis maatte de drive for Stormen. Nætterne blev længere og koldere, og da de igen fik Landkending, var det dækket af Sne.

Det blev snart klart for dem, at det vilde være umuligt at naa tilbage, og at de maatte finde et Sted at tilbringe den lange arktiske Vinter.

En simpel Hytte blev tømret op af raa Brædder, men den elendige Ekspedition, sultende og utilstrækkeligt klædt paa, maatte gennemgaa navnløse Lidelser. Den iskolde Polarblæst trængte igennem Hyttens Vægge, Sygdom hærgede, og næsten hver eneste Mand mistede Tæer eller Fingre af Forfrysning.

Engang lykkedes det dem at skyde nogle Hundrede Fugle — »hvide Agerhøns« kaldte de dem; men det var i Virkeligheden Fjeldryper, der har hvide Fjer om Vinteren. Da den værste Kulde var overstaaet, søgte de ind i Landet og samlede Mos og Knopper, ja selv Frøer spiste de. Og snart kunde de slaa Isen itu og fange nogle Fisk »fem Hundrede Gange større end Sild — en Slags Ørred«, og de genvandt nogle af Kræfterne.

Engang fandt de nogle smaa Buske, hvis Saft lignede Terpentint. De tog nogle Grene med ombord, og af denne

»Vi er indesluttet af Isen fra alle Sider undtagen mod Sydvest.«

Og snart kunde de slaa Isen itu og fange nogle Fisk.

rørende Skibet, medens en Mand bagfra listede sig ind paa ham med et solidt Reb. Pludselig kastede Manden en Løkke over Hudson og bandt hans Arme ind til Siden. En kort Kamp — og Kaptajnen var Fange, bundet paa Hænder og Fødder.

»Hvad skal dette betyde?« raabte han rasende.

»Det skal du nok faa at vide og mere til, naar Tiden kommer,« var Greens grinende Svar. Og han tilføjede snu: »Naar du er i Baaden.«

Han vendte sig og gav skarpt Ordre til at bringe Baaden hen til Skibssiden.

Baaden blev lagt nedenfor Lejderen, og Hudson blev baaret derved. Hans unge Søn John fulgte efter, thi intet kunde faa ham til at svigte sin Far. Efter Greens Ordre blev derefter de syge og dem, der havde nægtet at deltage i Mytteriet, bragt i Baaden. Alle var bundet undtagen een, som skulde løse de øvrige.

Hvilken Skæbne der blev Henry Hudson, hans Søns og hans Mænds, vil aldrig blive opklaret. Men i en aaben Baad paa det oprørte Hav, fyldt af Isflager og drivende Isbjerger, uden Mad og Drikke, ja uden saa meget som et Kompas, er de sikkert omkommet under frygtelige Lidelser.

*

Saft lavede Skibslægen ikke blot en varm Drik, som bekom dem udmærket, men ogsaa noget Salve til deres lemlæstede Hænder og frostskaadede Fødder.

Eskimoer og Nomadeindianere besøgte dem af og til. Af disse tiltuskede de sig Pelsværk for Metalspidser og lignende; og de syede sig Pelse mod Kulden.

Endelig oprandt Sommeren, og den forkomne Ekspedition pressede paa for at faa Hudson til at sætte Sejl for at prøve at naa tilbage til Atlanten. Aldrig saas Hudson modløs. Hellere havde han fortsat sin søgende Færd; men da han tilsidst maatte uddele den sidste Brødration, græd han. Saa satte »Discovery« Kursen mod Nord til Hjemrejsen.

De, der ikke var syge, begyndte aabenlyst at tale om Mytteri. Et Par enkelte holdt dog Hovedet klart og gjorde deres bedste for at støtte den tapre Fører. Men Henry Green, Mytteriets Leder, pressede dem til Opsæt-sighed.

»Hvorfor spille Tiden paa en Samling syge Mænd?« spurgte han. »De skal alligevel dø. Lad os skille os af med dem og med vor selviske Kaptajn.«

Green ventede til de faa trofaste sov; og ved Hjælp af et halvt Dusin Mænd lukkede han dem inde under Dækket. Al Modstand var forgæves.

Det næste Skridt var at gøre Hudson til Fange paa sit eget Skib. Green og et Par Stykker til gik op paa Broen og begyndte at tale med ham om noget ved-

Hvad skete saa med »Discovery« og den oprørske Besætning?

Efter en frygtelig Sejlads naaede de tilsidst Irlands Vestkyst — udmarvede paa Sjæl og Legeme. Men Green havde allerede da mødt sin Skæbne for en Eskimos Haand. Han blev skudt gennem Hjertet i et Skænderi faa Uger efter, at han havde behandlet sin gamle Ven og Kaptajn saa forbryderisk.

Alle var bundet undtagen een, som skulde løse de øvrige.

B-P ANEKDOTER

Tegnet og fortalt af Baden Powell selv

Den sjove Sadel

Jeg var netop kommet tilbage til Malta fra et Besøg paa Sicilien. Som en Kuriositet havde jeg der købt en af disse høje Messingsadler, som Sicilianerne pynter deres Heste og Muldyr med. Den var udsmykket foran med en Række Messingknopper paa en Slags Skinne, som mandede ud i et Par Messingflag i hver Ende. Paa Siderne var nogle større og mere iøjnefaldende Knopper.

En af mine Venner saa mig ankomme med dette mærkelige Pragtstykke og spurgte: »Er det et Musikinstrument?»

»Hvad tror du ellers?» svarede jeg.

Saa begyndte han at plage mig for at spille paa det ved en Koncert den følgende Uge.

Og det gjorde jeg.

Jeg aftalte med Orkestret at spille et førsteklases Stemningsstykke, hvori jeg skulde tage Solopartiet med min *Sadlofon*. Imidlertid havde jeg udstyret Instrumentet med en Rem, saa den kunde hænges op omkring min Nakke, og jeg anbragte en papiromvundet Kam paa Sad-

len lige foran min Mund, og under Musikstykket »sang« jeg gennem Kammen med høj Falset, idet jeg samtidig spillede Noderne ved at trykke paa alle de mange Messingknopper og samtidig gav høj og dyb Virkning ved at dreje paa Messingflagene.

Ikke en Sjæl gættede, at det ikke var et rigtigt Musikinstrument.

Jeg kan ikke sige, hvor mange af den Slags Numre jeg havde lavet i mit lange Liv; men et der bragte mig megen Fornøjelse, var dette i *Simla*.

Ikke en Sjæl gættede, at det ikke var et rigtigt Musikinstrument.

Falske Krigskorrespondenter

Chefens Adjudant burde have vidst bedre; men det var ham, der næsten tvang mig ud i det.

Vi havde taget en Loge i Teatret og havde bestilt Aftensmad i Klubben. Da vi var ved at klæde os paa, undfangede han Ideen, at vi skulde gøre os ukendelige og møde vore Venner som Fremmede. Som tænkt, saa gjort.

Han lavede sig selv som en engelsk Bladkorrespondent, medens jeg, som italiensk Greve, gav Rollen som repræsenterende det italienske Blad *The Roma*. Vi var lige ankommet fra Europa paa Vej til den afghanske Grænse, hvor det saa ud til Krig.

Vi fik en Officerskammerat til at introducere os hos vore Venner, som allerede havde taget Plads i Logen. Han forklarede, at vi havde Introduktionsskrivelser til Chefen, og at min Ven Adjudanten og jeg spiste til Middag hos Chefen.

Vi havde naturligvis ventet at blive afsløret i Løbet af et Par Minutter, men af en eller anden Grund var vore Venner fri for enhver Mistanke; — ja, Succes'en var saa komplet, at vi i Mellemakten blev trukket rundt for at blive forestillet for andre Bekendte.

Ikke i et eneste Tilfælde herskede der Tvivl om vor Identitet, tværtimod. Folk viste disse Fremmede en Aabenhjertighed i Omtalen af deres Omgangskreds, som de aldrig vilde have gjort overfor nærmere Bekendte.

Da vi ved Forestillingens Slutning stadig ikke var afslørede, fik vi den Idé at gaa til vort eget Aftensmaal tid som Gæster i Stedet for som Værter. I Hast sendte jeg en Billet til en yngre Officerskammerat om at fungere som Vært, da jeg var blevet opholdt ved Chefens Middagsselskab. I en Efterskrift tilføjede jeg et Par Ord om, at han maatte være særlig opmærksom overfor to Krigskorrespondenter, der var fremmede paa Stedet, og hvoraf den ene var italiensk Greve.

Ved vor Ankomst til Klubben ventede min Stedfortræder som Vært; men ude af Stand til at tale italiensk, startede han med det rædselsfuldeste Fransk, saa jeg var ved at dø af Grin. Jeg forsøgte at beherske mine Ansigtsmuskler, men Taarerne løb mig ned ad Kinderne; han spurgte deltagende:

»Est-ce-que vous êtes malade aux yeux?«, hvortil jeg paa gebrokkent Engelsk svarede: »I am a leetle sick in ze eyes.«

Det blev en staaende Sætning Maaneder derefter. Naar En spurgte: »Hvordan har De det,« lød Svaret: »Jeg er lidt syg i Øjnene.«

Mod Slutningen af Maaltidet skete det. Jeg saa en af Gæsterne gaa om bag min Kammerat Adjudanten og, efter at have betragtet hans Ryg, begynde at tale til ham. Til sin Forbavselse saa hun da en skægget Mand med en mærkelig Accent.

Hun hviskede sin Mistanke til en Bekendt. Jeg følte, at jeg maatte gøre et eller andet desperat. Jeg viste derfor Tegn til at have faaet for meget Vin, hvilket foranledigede Damerne omkring mig til at tage Afsked. Jeg insisterede paa at ledsage dem; og da de var blevet tilstrækkelig forskrækkede, rev jeg min Paryk af og afslørede mig og at alt var i Orden.

Ja, i Orden for dem; men ikke for mig, for jeg blev omringet, smidt omkuld og rullet ind i Gulvtæppet og stillet paa Højkant.

Iøvrigt fik Affæren ingen Følger!

Ballonopstigning - og stiv Nakke

Ved et Selskab blev jeg engang anbragt ved Siden af en kendt amerikansk Skuespiller. Efter Sigende skulde han være meget livlig; men han var nu meget tavs den Aften. Pludselig sagde han:

»Har De nogensinde overværet en Ballonopstigning?« Jo', det havde jeg da.

»Men har De gjort det med en stiv Nakke?«

»Nej, det har jeg ikke.«

»Naa ikke! Det har jeg.« Og saa gav han den pragtfuldste Skildring af, hvorledes han havde oplevet hele Begivenheden gennem andre Folks Øjne, idet han var ude af Stand til at se op. Han bedømte Folks Karakter efter deres Støvler, inden han spurgte dem angaaende Begivenhedernes Udvikling.

Paa Laksefiskeri.

Flodheste

Jeg nægter ikke, at jeg har en Svaghed for Flodheste. Hvis jeg brød mig om en Mascot, kunde jeg lide at faa en Flodhest, skønt den er maaske for stor.

Den er ganske vist ikke, hvad man kan kalde skøn. Gaa hen og studér den i Zoo. Jeg kan betragte den i en Time — og elske den.

Men mens vi taler om Zoo, saa brød Flodhesten der

engang ud af Buret. Det var heldigvis tidligt om Morgen, før der var Gæster. Men Opsynsmændene var i stor Vaande med, hvordan de skulde faa den tilbage i Buret. De fristede den med Masser af duftende Hø, men den aad simpelthen Høet og spadserede uforstyrret videre.

Hvad skulde de gøre? Direktøren fik en storslaaet Idé. Han kom til at tænke paa, at Obash — det var Flodhestens Navn — havde en ganske særlig Modvilje mod en af Dyrepasserne ved Navn Scott og plejede at fare hen imod ham, naar som helst Scott viste sig i Obash's Nærhed.

Altsaa sendte Direktøren Bud efter Scott, stak ham en Tikroneseddel i Haanden og sagde: »Nu gaar De hen

Scott spildte ikke eet Sekund.

og viser Dem for Obash, og naar den løber efter Dem, saa tag Benene paa Nakken og sæt Kursen mod Buret — og forsvind ud af det gennem den anden Dør!«

Scott, som var en rigtig Sportsmand, tøvede ikke. Han gik hen imod Dyret og raabte: »Naa, du Obash! Dit grimme Dyr, kom saa!«

Obash saa op fra sit Maaltid, og da den opdagede, hvem det var, tabte den Høet, den havde i Flaben, drejede sig en halv Omgang og gik mod Scott for »full speed«.

Scott spildte ikke et Sekund. Der var ingen Fiksfakserier med ham; og den vilde Jagt gik i Retning af Obash's Bur. Det lykkedes ham at faa smækket den anden Dør i Buret, netop som det mægtige Bæst tørnede imod Tremmerne.

Hun vilde være en Dreng

En af mine Venner havde en Datter, der fyldte 12 Aar. Paa Fødselsdagen fandt han hende klædt ud i Drengetøj. Da han bad hende om en Forklaring, sagde hun:

»Jeg har studeret tre Mennesker af hvert Køn og har fundet ud af, at Kvinder er kedelige, men Mænd er modige. Saa fra i Dag vil jeg ikke mere være en Pige. Jeg vil blive en Mand.«

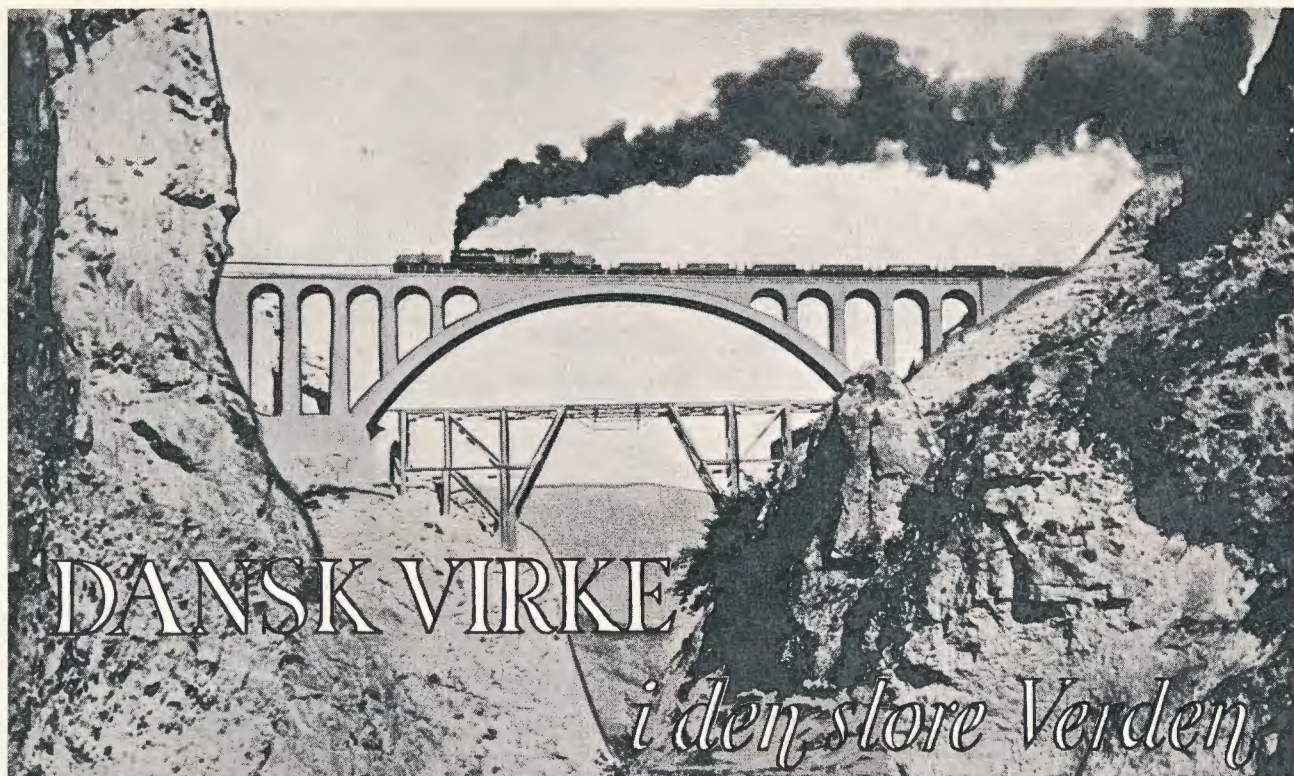
Faderen vilde gerne have at vide, hvilke de tre Mænd var, som havde faaet hende til at tage denne opsigtsvækkende Beslutning.

Pigebarnet nævnte Richard Løvehjertes Ridderlighed og Sauls Tapperhed og sagde saa: »Og den tredie er dig, Far!«

Det var nok, han var overvundet.

—»Men hvor har du faaet Tøjet fra?«

»Aah, det købte jeg for 50 Øre af Johnny Smiles ved Siden af. Han har lige faaet Skarlagensfeber, saa han har ikke Brug for det.«

Kampsax' Jernbanebygning i Iran.

Af C. Lindhardt Hansen

Jernbanebro paa Banens Nordlinie
fra det kaspiske Hav til Teheran.

For mere end 100 Aar siden sang Poul Martin Møller »Danmark er et lidet, fattigt Land«, men det var dog først den ulykkelige Krig i 1864, der for Alvor udviklede de danske Mindreværdsfølelser. Et første lille Lyspunkt var *Dalgas'* banebrydende Arbejde med Opdyrkningen og Beplantningen af den genstridige jyske Hede. »Hvad udad tabtes, skal indad vindes,« hed det nu, men H. P. Holst, der har præget dette Mundheld, tænkte dog nærmest paa Industrien. Med Rette var man stolt af *Tietgens* Værk. »Det Store Nordiske Telegrafelskab« havde netop udlagt Kabler fra Vladivostok til Nagasaki i Japan og derfra til Sjanghai og Hongkong, og derved givet danske Ingeniører nye Chancer. H. N. Andersen var den næste, der i større Omfang banede Vej for Danske i det Fremmede. Som Dreng havde han gaaet rundt hjemme i sin Fødeby Nakskov og bildt sig ind, at Danmark var en betydende Del af Verden: »Jeg havde den Opfattelse, at Havet var oversaaet med store Skibe med høj Rejsning, hvorfra Dannebrog vajede,« og stor var hans Skuffelse, da han om Bord paa Briggen »Mars«, der for Resten var bygget i hans Fødeby, kom ud paa de store Have og kun sjældent mødte et dansk Skib; men han lærte at tage de haarde Tag og indsaa, at man kun »erhvervede sig Retigheder ved at gøre sin Pligt«. Og Ø(stasiatisk) K(ompagni), hans største Indsats, der stiftedes i 1897, viste efterhaanden vort skønne rød-hvide Flag paa alle Verdenshavene. Paany kunde vi med Overbevisning nynne H. C. Andersens kendte Strofer:

»et lille Land og dog saa vidt om Jorden
end høres Danskens Sang og Mejselslag.«

En helt ny Epoke i dansk, ja i al Skibsfart indledtes, da »Selandia«, det første oceangaaende Dieselmotorskib i hele Verden, den 15. Februar 1912 stod ud i Sundet paa sin officielle Prøvetur. Her var det lykkedes »Burmeister & Wain« Overingeniør, Ivar B. Knudsen, at skabe et Motorskib paa 7400 t D.W., der fuldt lastet

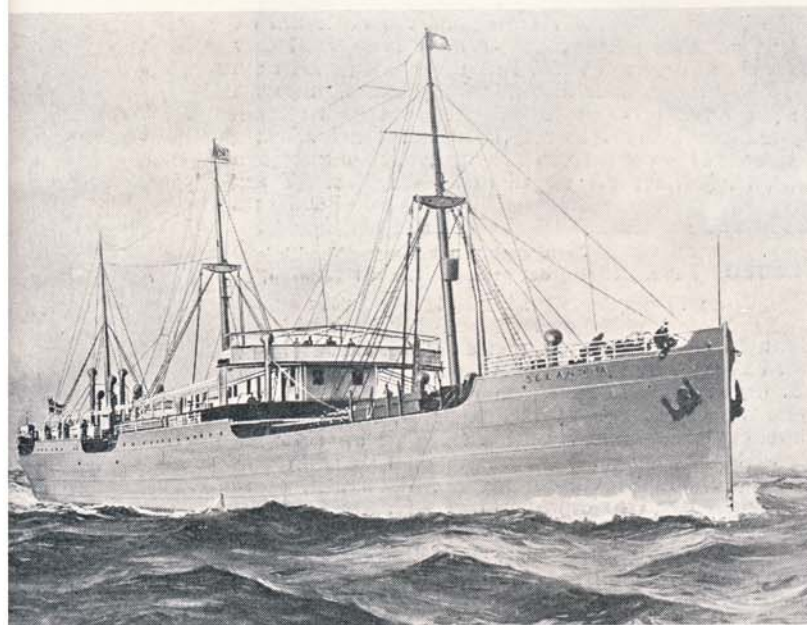
kunde løbe 11 Knob i Timen paa et Brændselsforbrug af kun 9 t i Døgnet og med en Maskinbesætning paa kun 12 Mand, ingen Fyrbødere, ingen Røg, ingen unødvendige Ophold i Havn for at indtage Kul, idet Skibets Bundtanke kunde rumme Brændselsolie til en udsejlet Distance af 30.000 miles. I Bæreevne og Lasterum var der med andre Ord indvundet mere end 10 pCt. sammenlignet med, hvad et Dampskib af tilsvarende Størrelse kunde tage! M/S »Selandia«, der udførte sin første helt igennem vellykkede Rundrejse til Bangkok og tilbage igen paa 4 Maaneder (22. Februar til 26. Juni), vakte naturligvis enorm Opsigt i alle skibsfartsinteresserede Kredse. Under Opholdet i London var Skibet og dets Indretning Dagens Samtaleemne, og endog den engelske Marineminister, Mr. Winston Churchill, aflagde Besøg om Bord.

Vor Virken havde længe nok været præget af H. P. Holst's Løsen, som vi aldrig vil give fra os: »Hvad udad tabtes, skal indad vindes.« Nu var Tiden inde til et nyt: »Hvad udad tabtes, skal ogsaa udad vindes,« ikke ved Krig eller Erobringer af fremmede Lande, men ved maalbevidst, fredeligt Arbejde. Danskerne var ikke længere Hjemmefødninge. Gang paa Gang kunde man læse i Aviserne, at nu havde et dansk Firma faaet overdraget Bygningen af en Havn hist, og nu skulde et andet Firma bygge en Jernbane her o. s. v. Det var begyndt i det smaa, og ret naturligt i vort Broderland Sverige, hvor Ingeniørfirmaet *Saabye & Lerche* førte an, men snart rettedes Blikket ogsaa mod Syd, hvor *Christiani & Nielsen* i 1908 oprettede deres første Filial i Hamborg. I disse Aartier grundedes ogsaa de andre lands- og verdenskendte Ingeniørfirmaer *Thomas B. Thrige, F. L. Smidth & Co., Højgaard & Schultz* og endelig *Kampmann, Kierulff & Saxild*. Mange troede ganske fejlagtigt, at det er velhavende Fars Sønner, der sagtens kan, som det hedder paa Københavns. Nej, *Thomas B. Thrige* startede uden Kapital — med at reparere Cykler i en Baggaard. *F. L. Smidth* var lidt heldigere, han ejede

Dansk Virke i den store Verden

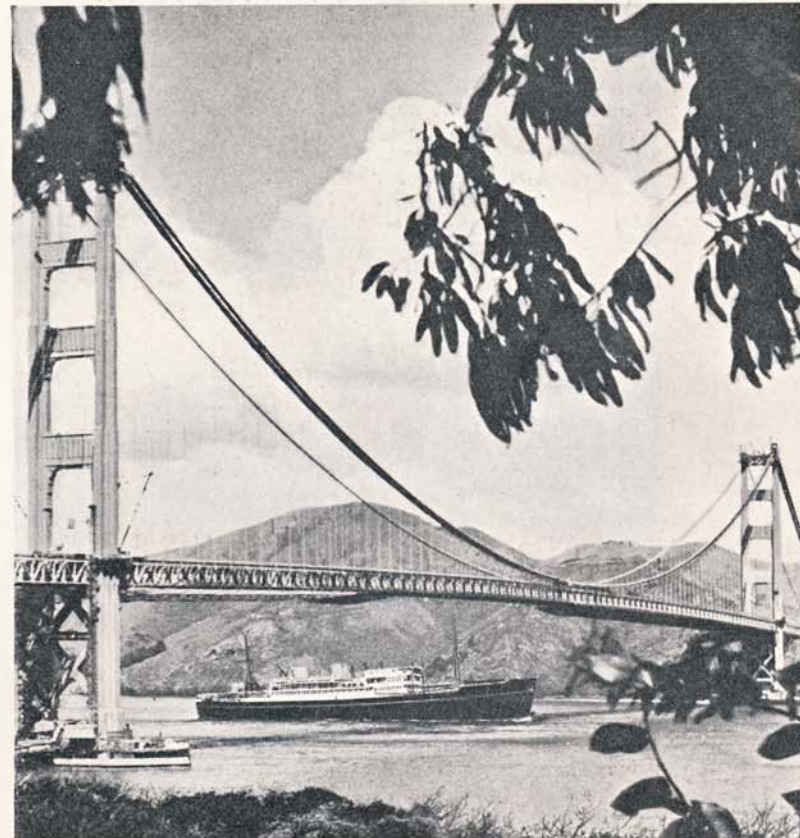
Store Nordiske Telegrafsekskab. Kabel bringes i Land fra Kabeldamper i de østasiatiske Farvande.

Østasiatisk Kompagnis Motorskib »Selandia« 1912. Bygget hos Burmeister & Wain.

Kampsax. Jernbanelinie i Lilleasien (Tyrkiet).

Østasiatisk Kompagni. Et af de nyeste Motorskibe passerer Kæmpebroen »Golden Gate« ved San Francisco.

(Fortsat fra Side 11)

4000 Kr., hvoraf han havde vundet de 2000 i Klasse-lotteriet, men alligevel var de første Aar svære, hvad vi tydeligt kan se af hans Brevveksling med Kompagnonen *Alexander Foss*. Saaledes skrev f. Eks. Smidth til Foss:

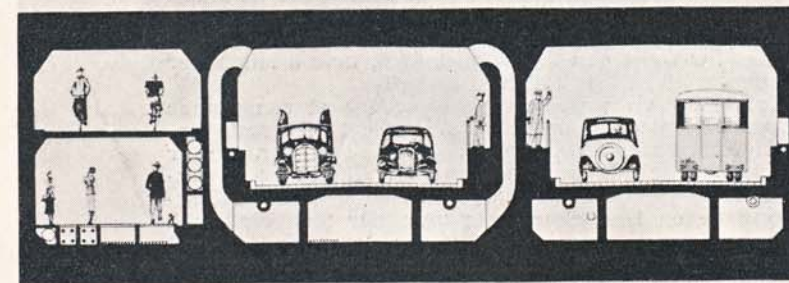
»De maa skam ikke gaa og sulte fra om Morgenens Kl. 10 og til om Aftenen. Paa den Maade har jeg selv faaet en daarlig Mave. Køb dog nogle Kiks og hav altid nogle i Lommen.«

Og Foss svarede en anden Gang:

»I de sidste Dage har jeg lært at indrette mig det billigt med Mad. Værelset er derimod forbandet dyrt. Jeg maa give 3 Kr. 25 om Dagen for et smalt, ganske almindeligt Værelse paa anden Sal.«

Flottenhejmeri er der heller ikke Tale om hos »Christiani & Nielsen«, der begyndte deres Virksomhed den 8. Februar 1904. Hele Personellet bestod af de to »Chefer«, der havde installeret sig i eet enkelt Værelse i en Stueejlighed i Linnésgade. Den aarlige Husleje var 200 Kr., og hver af Kompagnonerne havde Ret til at hæve en Gage af 250 Kr. pr. Maaned; men ved det første Regnskabsaars Slutning viste Status et saa betænkeligt Resultat, at Kompagnonerne efter moden Overvejelse maatte nedsætte deres Gage til 200 Kr. om Maaneden. Til Gengæld afsluttedes næste Aar med et »Kæmpeoverskud« paa 15.000 Kr., og hermed var Firmaets Sukces saa nogenlunde fastslaaet. Ved Krigens Udbrud 1939 omfattede Koncernen, der stadig har Hovedsæde i København, en Række mere eller mindre selvstændige, men nøje samarbejdende Datterselskaber i 17 Lande jævnt fordelt paa alle 5 Verdensdele. Af de mange udførte Arbejder kan nævnes Havne- og Baneanlæg i Cherbourg, den store Tordok i St. Nazaire, hvor Kæmpedamperen »Normandie« blev bygget færdig, den enestaende smukke Tribune ved Væddeløbsbanen i Rio de Janeiro, Kæmpesiloen i Bahia Blanca i Argentina, og sidst, men ikke mindst, Maastunnelen i Rotterdam, den største Tunnel paa Kontinentet. Den laa i selve Kampzonen i Maj 1940, men blev frelst ved Ingeniørernes behjertede Optræden.

»Højgaard & Schultz« største Bedrift indtil videre er Anlægget af den polske Storhavn Gdynia i Aarene 1923—39 paa et øde og sandet Omraade, hvor der før kun var et lille Fiskerleje med 5—600 Mennesker. Iøvrigt har Firmaet bygget Broer og Jernbaner rundt om i Rand-

Christiani & Nielsen. Maastunnelen i Rotterdam. Øverst: Det indre af det ene Tunnelrør for Automobile. Nederst: Tværsnit af Tunnelens Floddel.

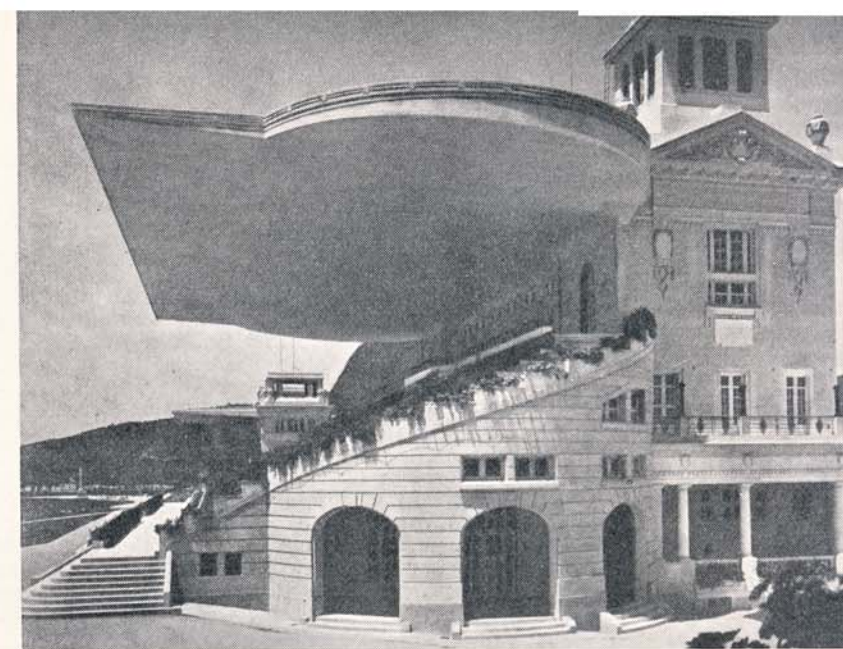
staterne og udvidet Havnene i Setubal i Portugal og paa Madeira.

Det store Eventyr indenfor dansk Ingeniørkunst begyndte dog først i Aaret 1926, da 1001 Nats Romantik blev omsat i teknisk Praksis i det moderne Tyrki. Ungtyrkerne havde letsindigt sat deres Lands Eksistens paa Spil i Verdenkrig Nr. 1, men det var til sidst lykkedes Kemal Pasja eller *Kamal Atatyrk*, som han senere kaldtes, og hans gode Ven og Arvtager *Ismet Inöny* ved stot og stadigt Arbejde at genrejse det europæisk-asiatiske Tyrki som en ren Nationalstat. Det meste af Trafikken foregik endnu ad ældgamle Karavanveje ved Hjælp af »Ørkenens Skibe«, men dette forslog naturligvis ikke længere. Der maatte bygges Jernbaner i stor Stil, og Regeringen sluttede derfor Kontrakt med det store svenske Selskab *Nydquist & Holm* i Trollhättan om Leverancen af det nødvendige rullende Materiel (100 Lokomotiver og 1500 Jernbanevogne). Lederne af dette Foretagende kendte fra tidligere Tid »Saabye & Lerche«, og herved droges ogsaa det unge danske Firma »Kampmann, Kierulff & Saxild« ind i et snævert svensk-dansk Samarbejde, som efter det svenske Selskab tog Navnet »Nohab«. Kontrakten blev underskrevet i Ankara den 7. Februar 1927 og omfattede Baneanlæg paa ialt 1100 km (fordelt paa en Nord- og en Sydlinie) med en Udgift af 55 Millioner Gulddollars!

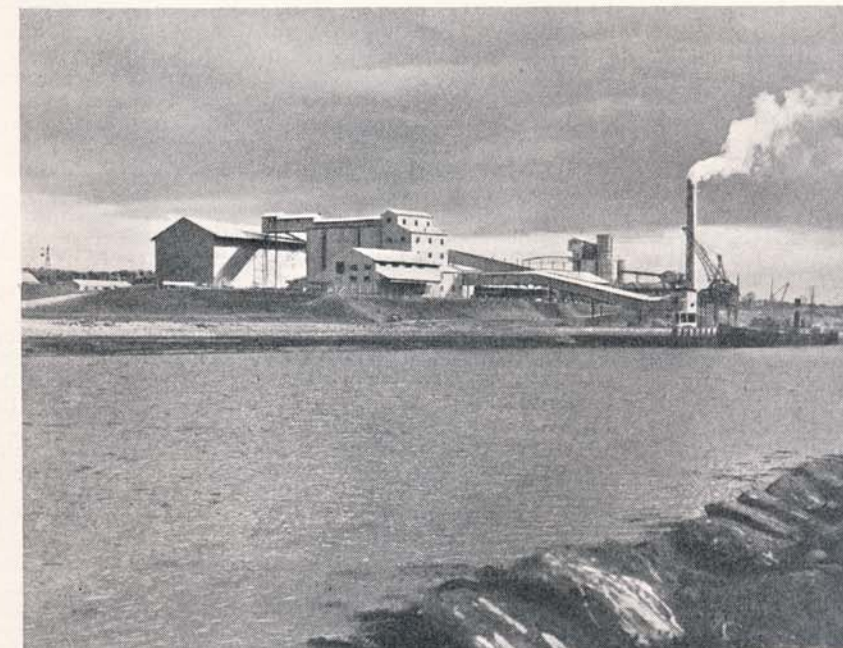
Da Banen skulde være færdig i Løbet af 6 Aar (af finansielle, ikke af tekniske Aarsager, blev Fristen forlænget med 3 Aar) maatte der snarest muligt foretages Opmaalinger. Staben af Ledere voksede hurtigt til 220 Personer (73 Tyrkere, mest Tolke og Læger, 49 Danskere, 22 Svenskere, 20 Schweitzere, 19 Nordmænd osv.), der omgaaende blev sendt ud paa Opmaaling og foreløbig Fastlægning af Linier, Bestemmelse af Broer, Viadukter og Tunneler osv.

Nord- og Sydlinien fik hver sin Stabschef, og hver af Linierne deltes i 5—6 Sektioner under en Sektionschef. En Sektion bestod af Læger, Ingeniører, Tolke, Kokke, Dyrepassere og 25—30 indfødte Arbejdere. Overledelsen forblev af praktiske Grunde i Istanbul, hvor der var Fælleskontor for Brobygning og Indkøb af Cement, Kalk og Sprængstof.

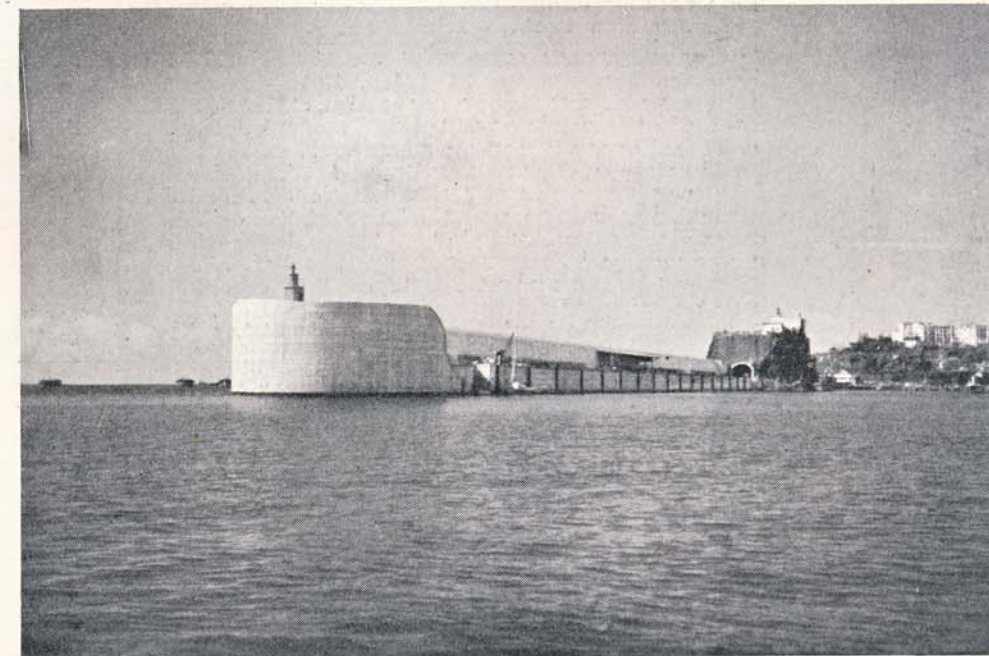
En Sektionslejr bestod som Regel af en halv Snes Telte (Spisetelt, der tillige var Tegnesteue, Køkkentelt, Sovetelte osv.), rejst i Nærheden af en Kilde med frisk

Christiani & Nielsen. Den store Væddeløbstribune i Rio de Janeiro. Taget har 22,4 m fri Udkrægning.

Cementfabrik i Irland. En af c. 900 Verden over, F. L. Smidth har opført, igangsat og forsynet med Maskiner, og som fremstiller 1/3 af Verdens Cementproduktion.

Højgaard & Schultz. Bølgebryder i Funchal paa Madeira. (1940).

Dansk Virke i

Store Nordiske Telegrafelskab. Kabel bringes i Land fra Kabeldamper i de østasiatiske Farvande.

Østasiatisk Kompagnis Motorskib »Selandia« 1912. Bygget hos Burmeister & Wain.

Kampsax. Jernbanelinje i Lilleasien (Tyrkiet).

Østasiatisk Kompagni. Et af de nyeste Motorskibe passerer Kæmpebroen »Golden Gate« ved San Francisco.

(Fortsat fra Side 11)

4000 Kr., hvoraf han havde vundet de 2000 i Klasse-lotteriet, men alligevel var de første Aar svære, hvad vi tydeligt kan se af hans Brevveksling med Kompagnonen *Alexander Foss*. Saaledes skrev f. Eks. Smidth til Foss:

»De maa skam ikke gaa og sulte fra om Morgenens Kl. 10 og til om Aftenen. Paa den Maade har jeg selv faaet en daarlig Mave. Køb dog nogle Kiks og hav altid nogle i Lommen.«

Og Foss svarede en anden Gang:

»I de sidste Dage har jeg lært at indrette mig det billigt med Mad. Værelset er derimod forbandet dyrt. Jeg maa give 3 Kr. 25 om Dagen for et smalt, ganske almindeligt Værelse paa anden Sal.«

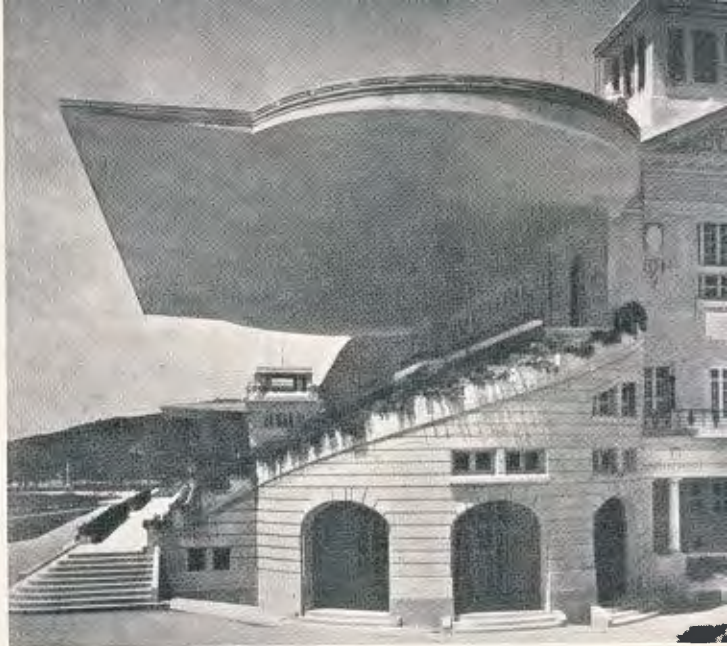
Flottenhejmeri er der heller ikke Tale om hos »Christiani & Nielsen«, der begyndte deres Virksomhed den 8. Februar 1904. Hele Personellet bestod af de to »Chefer«, der havde installeret sig i eet enkelt Værelse i en Stuelejlighed i Linnésgade. Den aarlige Husleje var 200 Kr., og hver af Kompagnonerne havde Ret til at hæve en Gage af 250 Kr. pr. Maaned; men ved det første Regnskabsaars Slutning viste Status et saa betænkeligt Resultat, at Kompagnonerne efter moden Overvejelse maatte nedsætte deres Gage til 200 Kr. om Maaneden. Til Gengæld afsluttedes næste Aar med et »Kæmpeoverskud« paa 15.000 Kr., og hermed var Firmaets Sukces saa nogenlunde fastslaaet. Ved Krigens Udbrud 1939 omfattede Koncernen, der stadig har Hovedsæde i København, en Række mere eller mindre selvstændige, men nøje samarbejdende Datterselskaber i 17 Lande jævnt fordelt paa alle 5 Verdensdele. Af de mange udførte Arbejder kan nævnes Havne- og Baneanlæg i Cherbourg, den store Tørdok i St. Nazaire, hvor Kæmpedamperen »Normandie« blev bygget færdig, den enestaaende smukke Tribune ved Væddeløbsbanen i Rio de Janeiro, Kæmpesiloen i Bahia Blanca i Argentina, og sidst, men ikke mindst, Maastunnelen i Rotterdam, den største Tunnel paa Kontinentet. Den laa i selve Kampzonen i Maj 1940, men blev frelst ved Ingeniørernes behjertede Optræden.

»Højgaard & Schultz« største Bedrift indtil videre er Anlægget af den polske Storhavn Gdynia i Aarene 1923—39 paa et øde og sandet Omraade, hvor der før kun var et lille Fiskerleje med 5—600 Mennesker. Iøvrigt har Firmaet bygget Broer og Jernbaner rundt om i Rand-

en store Verden

Christiani & Nielsen. Maastunnelen i Rotterdam. Øverst: Det indre af det ene Tunnelrør for Automobile. Nederst: Tværsnit af Tunnelens Floddel.

Christiani & Nielsen. Den store Væddeløbstribune i Rio de Janeiro. Taget har 22,4 m fri Udkragning.

Cementfabrik i Irland. En af c. 900 Verden over, F. L. Smidth har opført og forsynet med Maskiner, og som fremstiller $\frac{1}{2}$ af Verdens Cementproduktion.

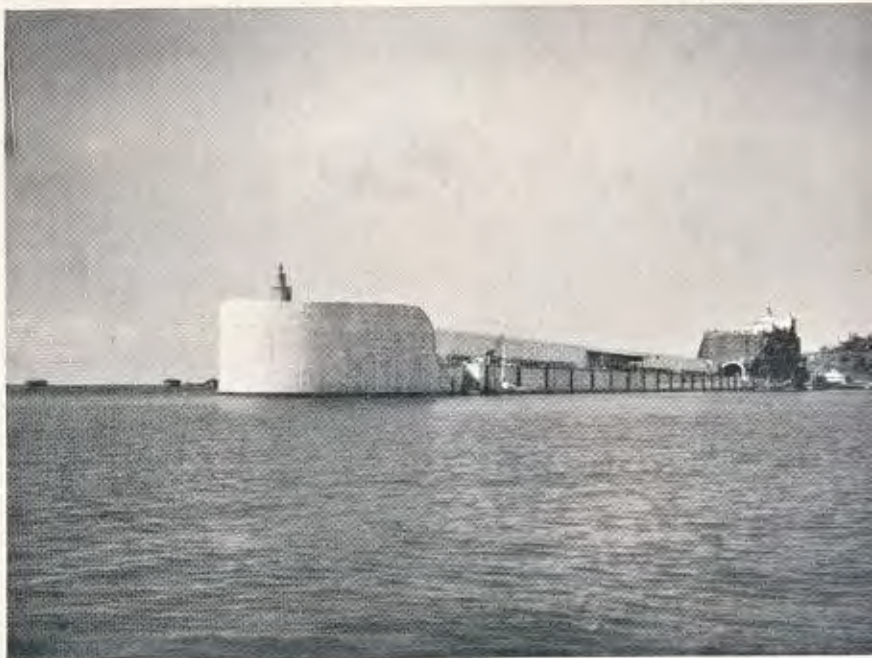
staterne og udvidet Havnene i Setubal i Portugal og paa Madeira.

Det store Eventyr indenfor dansk Ingeniørkunst begyndte dog først i Aaret 1926, da 1001 Nats Romantik blev omsat i teknisk Praksis i det moderne Tyrki. Ungtyrkerne havde letsindigt sat deres Lands Eksistens paa Spil i Verdenkrig Nr. 1, men det var til sidst lykkedes Kemal Pasja eller *Kamal Atatyrk*, som han senere kaldtes, og hans gode Ven og Arvtager *Ismet Inöny* ved stöt og stadigt Arbejde at genrejse det europæisk-asiatiske Tyrki som en ren Nationalstat. Det meste af Trafikken foregik endnu ad ældgamle Karavanveje ved Hjælp af »Ørkenens Skibe«, men dette forslog naturligvis ikke længere. Der maatte bygges Jernbaner i stor Stil, og Regeringen sluttede derfor Kontrakt med det store svenske Selskab *Nydquist & Holm* i Trollhättan om Leverancen af det nødvendige rullende Materiel (100 Lokomotiver og 1500 Jernbanevogne). Lederne af dette Foretagende kendte fra tidligere Tid »Saabye & Lerche«, og herved droges ogsaa det unge danske Firma »Kampmann, Kierulff & Saxild« ind i et snævert svensk-dansk Samarbejde, som efter det svenske Selskab tog Navnet »Nohab«. Kontrakten blev underskrevet i Ankara den 7. Februar 1927 og omfattede Baneanlæg paa ialt 1100 km (fordelt paa en Nord- og en Sydlinie) med en Udgift af 55 Millioner Gulddollars!

Da Banen skulde være færdig i Løbet af 6 Aar (af finansielle, ikke af tekniske Aarsager, blev Fristen forlænget med 3 Aar) maatte der snarest muligt foretages Opmaalinger. Staben af Ledere voksede hurtigt til 220 Personer (73 Tyrkere, mest Tolke og Læger, 49 Danskere, 22 Svenskere, 20 Schweitzere, 19 Nordmænd osv.), der omgaaende blev sendt ud paa Opmaaling og foreløbig Fastlægnings af Linier, Bestemmelse af Broer, Viadukter og Tunneler osv.

Nord- og Sydlinien fik hver sin Stabschef, og hver af Linierne deltes i 5—6 Sektioner under en Sektionschef. En Sektion bestod af Læger, Ingeniører, Tolke, Kokke, Dyrepassere og 25—30 indfødte Arbejdere. Overledelsen forblev af praktiske Grunde i Istanbul, hvor der var Fælleskontor for Brobygning og Indkøb af Cement, Kalk og Sprængstof.

En Sektionslejr bestod som Regel af en halv Snes Telte (Spisetelt, der tillige var Tegnesteue, Køkkentelt, Sovetelte osv.), rejst i Nærheden af en Kilde med frisk

Højgaard & Schultz. Bølgebryder i Funchal paa Madeira. (1940).

Vand. Efterhaanden som Arbejdet skred frem, blev Sektionslejren flyttet 10—15 km ad Gangen. Forholdet til de Indfødte var gennemgaaende venskabeligt, men for en Sikkerheds Skyld var der dog udkommanderet Gendarmer til Beskyttelse. Alligevel hændte det dog, at en Flok Røvere stak af med hele Kassebeholdningen. Ved en anden Lejlighed blev adskillige Arbejdere og Pladsformænd skudt ned, saa at Ingeniører og andre Ledere maatte bevæbnes med Rifler. De tyrkiske Arbejdere var flittige og meget nøjsomme og sled troligt 12 Timer i Træk for en ussel Dagløn, omregnet efter danske Penge; men de kunde til Gengæld nøjes med tørt Brød, Grøntsager og lidt Faarekød.

Sundhedstjenesten var Alfa og Omega. Personalet bestod af en Overlæge, 20 Læger og en Mængde Samaritater. Langs Nordlinien var der 19 og ved Sydlinien 22 Hospitaler og Lazaretter, enkelte med Røntgenstation og fuldstændige Operationsstuer. For at forebygge mod Malaria uddeltes der regelmæssigt Kinin. Denne Sanitets-tjeneste var dyr, men den var nødvendig og hindrede Udbruddet af Epidemier, skønt der til Tider var 19—20.000 i Arbejde.

I Stedet for de gamle, højst mangelfulde Kort, blev der nu udarbejdet Kort over Nord- og Sydlinien i Maalestok 1:2000. En Afdeling kunde højst naa at maale sig 15 km frem pr. Maaned. I fladt Terræn gik det ganske vist hurtigere, men i det vanskeligste Terræn kunde man ikke gøre mere end 7 km færdig om Maaneden, og for enkelte særlig ufarbare Strækningers Vedkommende maatte man samarbejde Kortene paa Grundlag af Fotografier. Da Banelinien jævnlige var afstukket gennem uvejsomme Egne, maatte der først og fremmest anlægges Tjenesteveje (2 m brede Karavanveje, henholdsvis 3 m brede Bilveje).

Et godt Billede af de højst forskellige Vanskeligheder, der kunde taarne sig op, giver en af Ingeniørerne fra Sydlinien i nogle Dagbogsoptegnelser. Hør f. Eks.:

»Med stor Spænding nærmer vi os den farligste Strækning i Passet, hvor den 3 m brede Vej er udhugget i den stejle Fjeldside ... Vi skal igennem, selv om vi risikerer baade Skred og pludseligt Snefog ... Byen ligger nede i Kløften paa den anden Side af Bjerget kun 6—7 km borte, men sorte, truende Sneskyer trækker op. Sneen bliver dybere, og da vi er naaet et Stykke hen ad Bjergsiden, synker min Hest i til Bugen uden at kunne finde Fodfæste. Med vore to smaasneskoyler graver vi en snæver Gang ovenfor gennem Driven, og haler med forænnede Kræfter Hesten igennem med et Reb ... Efter flere Timers Slid ser vi endelig Byens slanke Minareter dybt nede i en bred Kløft. Det er paa høje Tid. Vinden har rejst sig ... Da vi en Time senere er naaet ned til Byen, kroner sorte, tunge Skyer Bjergets Tinder, og Bjergsidernes før saa skarpe Konturer er nu udviskede som af hvide Damp. Det er Stormen, der nu raser i Passet, et piskende Snehelvede, hvor alt levende paa faa Øjeblikke vilde være hvirvlet ned i dybe, altdækkende Snemasser.«

Vanskeligheder er til for at overvindes, siger man, og de blev allesammen overvundet, saa at baade Nord- og Sydbanen blev færdige til Tiden. Rent statistisk ser Facit saaledes ud: Ialt er der medgaaet 105.000 t Cement, 615 t Dynamit og 49 t Krudt, medens der er flyttet 17 Millioner m³ Jord- og Stenmasser, og der er bygget 119 store og 3066 mindre Broer, 104 Tunneler (den længste er 3441 m) og 65 Jernbanestationer. Da alt dette var lykkeligt overstaaet — Uheldene var faa og med en enkelt Undtagelse uforskyldte — kunde de mange Ingeniører med god Samvittighed tage paa Ferie, men — den blev kort, for nu kaldte Iran, det, der i min Skoletid hed Persien.

Ved forrige Verdenskrigs Slutning var alt her Virvar, og Røveri og Overfald hørte næsten til Dagens Orden. Den sidste Shah, der brugte Landets Indtægter til vilde Fornøjelser i Paris, hvorfra han regelmæssigt telegraferede hjem: »Her gaar det storartet. Send mig nogle

flere Penge,« blev heldigvis omsider afsat, og Riza Pahlevi tog Styret. Efter Kemal Atatyrks Mønster moderniserede han sit Land i Lyntempo: »Jeg har gjort mit Land ung og mig selv gammel.« Maalet var en Jernbane fra Nord til Syd, fra det Kaspiske Hav over Hovedstaden Teheran til den Persiske Havbugt, men den skulde vel at mærke bygges uden Laan i Udlandet, for Riza vilde ikke være afhængig af fremmede Stater og samlede sig derfor et stort Reservefond ved at lægge en Ekstraskat paa Te og Sukker. Det internationale Konsortium, der fik den 1400 km lange Jernbane i Entreprise, naaede kun at bygge 3—400 km inden Riza kasserede dets Arbejde og annullerede Kontrakten. Ingeniør Jørgen Saxild greb Chansen og rejste i det psykologisk rette Øjeblik til Teheran.

Den 22. April 1933 opnaaedes der Enighed om, at »Kampsax« skulde bygge de resterende ca. 1000 km paa 6 Aar, dog saaledes, at den 450 km lange Strækning fra det Kaspiske Hav til Hovedstaden skulde gøres færdig i Løbet af 4 Aar.

Skønt Vanskelighederne var uhyre, større endnu end i Tyrkiet — paa Sydbanelinien maalttes der saaledes 55° Celsius i Skyggen, og Terrænet er her saa uvejsomt, at der paa en Strækning af 137 km har maattet bygges 114 Tunneler med en samlet Længde af 58 km, det vil altsaa sige, at næsten Halvdelen af Banelinien paa denne Strækning ligger i Tunnel — kunde det samlede Anlæg aabnes for Drift den 26. August 1938, hele 8 Maaneder før den kontraktlige Tidsfrist udløb!

Hvis man vil prøve paa at forklare at saa mange danske Ingeniører har faaet store, meget krævende Opgaver i det Fremmede, kan der maaske svares, at de for det meste har udmærket sig ved en »Blanding af passende Dele Udlængsel, Dygtighed, Hæderlighed, Tilpasseevne og Handelstalent«; men der maa rigtignok ogsaa tilføjes, at mange Stater ser deres Fordel i at benytte dygtige Folk fra de mindre, saakaldte neutrale Stater, der ikke har storpolitiske Bagtanker af nogen Slags. Vi kan da trøstigt se Fremtiden i Møde. Danskes Virke viser, at vi ikke er Pensionister uden Livskraft. Der skal nok blive Brug for mange flere danskere derude, naar Krigens vanvittige Menneskeslagteri engang holder op, og Landene skal genopbygges, saa er hele Verden paany vort Virkerum!

Til Billedet paa Bagsiden.

Mowgli og Shere Khan

Mowgli stak sin visne Gren ind i Ilden, indtil Kvistene fængede og knitrede, og svang den over sit Hoved blandt Ulvene, der dukkede sig.

»Du er deres Mester,« sagde Bagheera sagte. »Frels Akela fra Døden. Han har altid været din Ven.«

Akela, den barske, gamle Ulv, som aldrig i hele sit Liv havde bedt om Naade, kastede et bønfyldt Blik til Drengen, der stod nøgen, med det lange, sorte Haar bølgende ned over Skuldrene, i Skæret af den flammende Gren, der fik de mørke Skygger omkring ham til at fare sammen og gyse.

»Godt!!« sagde Mowgli og saa' sig langsomt om. »Jeg ser, at I er Hunde. Nu gaar jeg fra eder til mit eget Folk — hvis det er mit eget Folk. Junglen er lukket for mig, og jeg maa glemme eders Sprog og eders Selskab; men jeg vil være barmhjertigere, end I er. Fordi jeg har været eders Broder i alt, undtagen i Herkomst, lover jeg, at naar jeg er et Menneske blandt Mennesker, vil jeg ikke forraade jer til Mennesker, som I har forraadt mig.« Han sparkede til Ilden med sin Fod, og Gnisterne fløj til Vejrs. »Der skal ingen Krig være mellem os af Stammen. Men jeg har en Gæld at betale, før jeg gaar.« Og han gik frem til det Sted, hvor Shere Khan sad og blinkede dumt ad Flammerne, og greb ham i Hageskægget. Bagheera fulgte med for alle Tilfældes Skyld. »Op med dig, Hund!« raabte Mowgli. »Rejs dig, naar et Menneske taler, eller jeg sætter Ild paa din Pels!«

Shere Khans Øren laa fladt tilbage paa hans Hoved, og han lukkede Øjnene, thi den flammende Gren var meget nær ved ham.

(Af »Junglebogen«)

IGLOOLIV I EGEMOSEN

Af THORKEL VØGG

Med Forfatterens Fotografier

Bloksneen skæres ud med en dertil konstrueret Snespade: et Stykke plant Dur-aluminium uden Følser paa et Skaft.

Det var tre Fimbulvintre paa Rad. Mon vi ogsaa skulde faa den fjerde? Selv Skiløberne blev trætte af Sneen midt i Marts og lod den ligge ubenyttet hen. De gad ikke mere prikke Hul i den med Stavene eller fure den paa Kryds og Tværs med Skispor. Eller ogsaa var det Aviserne, som ikke mere gad skrive om Skiløb.

Hvis de samme Mængder af Sne havde lagt sig over Land og By før Jul, saa var S-Toge og Privatbaner blevet sprængt af Trængsel. Men ved Jævnøgnsstid, 21—22. Marts — som faldt paa en straalende Week-end — var der alligevel nogle, som frydede sig over Sneen.

Den var ganske vist ikke for køn til almindeligt Søndagsbrug. Det kunde gaa an i Skovene, hvor et snavset Snedække var oversaaet med knækkede Grene og afskal-

lede Isstumper fra Træerne. I det aabne Terræn var der kun Sne paa Vejene, men de var til Gengæld ogsaa spærret af meterhøje Dynner, saa at Mælken ikke kunde komme frem til Mejerierne i mange Dage.

Markerne var dækket af Is efter vekslende Tø og Frost. I Skumringen lignede det islagte Søer, og naar man viljeløst lod sig blæse henover med haardtspændte Ankelmuskler for at presse Staalkanterne i, saa jamrede Isen sig højlydt og slog Revner, som enhver anden islagt Sø.

Mens vi plankede af Sted over Driver og Blankis, kørte Landboudommen paa Cykle. Det var det mest praktiske. Ikke paa Vejene, for det var ikke Veje mere, men paa Markerne; og det gik stærkt.

Vi var tre den Lørdag Aften, som heller ikke havde Brug for Søndagssne. Tværtimod. Jo mere vindblæst og sammenpakket, des bedre for os. Helst i store Driver, eller rettere, kun en eneste stor Drive af god, fast Sne til at skære i — og som Tønnenes og jeg vidste, hvor laa.

For to Aar siden var han med mig ude paa det helt rigtige for Aarstiden: en Igloofærd gennem Lapland. Og i Mellemtiden havde vi begge luret paa Chansen for Igloobyggeri her i Landet — bare for at holde os lidt i Træning. Den foregaaende Dag var vi strejft om i Nordsjælland og havde fundet, hvad vi gerne vilde finde, nemlig Bloksne.

Det er ligesom med god, gammel Vin; den skal lagres. Det var netop, hvad Sneen havde faaet Tid til i Aar. Den havde faaet Lov til at hobe sig op i Driver og trykke sig sammen, hjulpet af Vindpresset, og det anede os, at den nu maatte være moden til at skære af. For at overbevise os selv, havde vi i Gaar skaaret nogle Blokke ud og stillet den første Runde op, og nu var vi paa Vej en Lørdag Nat fra Farum til Egemosen med den tredje i Komplottet, en Nyerhvervelse til Iglooismen, Aagaard, hedder han, som skulde indvies til den sande Vintercampering og opdrættes paa hjemlig Grund til Iglooiist for engang, naar Tiderne skifter, at kunne følge med over de store Vidder — hinsidan.

Det havde været nærmere at køre videre til Lyngø, men Toget gik ikke længere i de Dage, fordi Banelinien ikke var gravet fri.

Det var anden Gang, at Tønnenes og jeg gik den Tur den Lørdag. Vi havde allerede bygget Iglooen færdig om Eftermiddagen. Nu skulde vi bare derhen, kravle ind, trække Blokdøren i paa en Spade og gaa til Køjs. Næste Dag skulde saa Aagaard bygge en ny Igloo under kyndig

Blokkene leveres til Bygmesteren.

Sneblokken »stødes til« den forrige Blok.

Snekniven i Anvendelse for at jævne Endeflader til, inden den næste Blok anbringes.

Vejledning. Faktorernes Orden er jo ligegyldig, naar bare man kommer igennem Programmet.

Dette Renderi mellem Farum og Egemosen for Tønnesens og mit Vedkommende, var dog ikke lutter Elskværdighed overfor Aagaard, som sagtens kunde finde Vej alene, men en bydende Nødvendighed for os for at faa transporteret en hel Del hvad Soveposer og Underlag angaar.

Egentlig burde jeg have taget min Pulk med, hvis det skulde være helt rigtigt. Den stod derhjemme paa Loftet uvirksom nu paa anden Vinter, og var ved at sprække i Finéren af Utaalmodighed. Men der var Grænser for, hvor megen Opsigt vi vilde vække. Jeg skulde ikke nyde noget af at trække den ud ad Nørrebrogade til Slangstrupbanen. Eller at bakse dette Monstrum op paa Forperronen af en Sporvogn. Eller oven paa en Bil, hvis man ellers kunde faa fat i en. Nej Tak. Saa hellere gaa i fast Fragtfart nogle Gange med en stopfodret Rygsæk.

Denne Gang hang min voluminøse Rensdyrskindssovepose og slingrede paa Ryggen. De elleve Maaneder af Aaret ligger den i Hi i Køleskab i Magasin du Nord, men da jeg nu har den og har betalt Told af den to Gange, norsk-svensk og svensk-dansk — saa skal den ogsaa bruges. Og den kræver ingen Forklaringer. Det er en Sovepose, og ingen var i Tvivl om, at den var hensigtsmæssig at ligge i i denne Nat. Pulken derimod — — —

Vi sov dejligt. Det frøs 12 Grader den Nat. Over os hvævede sig vor egen lille private Himmel af Snekvadre. Vi havde haft det yndigste Nusseri med at vende og dreje os for at komme ned i Poserne — ligesom en Hund gaar omkring i sin Kurv, inden den lægger sig — i Skæret fra et Stearinlys fastsmeltet paa Skaftet af den brede Snekniv, der var stukket ind i Igloovæggen.

Saa var Rummet blevet fyldt med en tyk Em fra Termoflaskerne, naar vi hældte den skoldhede Te op i Krus, men et Øjeblik efter havde den porøse Igloovæg absorberet Fugtigheden, saa at vi igen kunde kende hinanden.

Vi havde forpuppet os i Soveposerne, lyttet til Stilheden, og Tønnesen og jeg drømte, at Järven luskede om lige udenfor, mens Nordlyset blafrede hen over Himlen i gult og grønt for en sagte Vind, og det forekom os at hvide Ryper kaglede i Birketræerne. For det gør Ryper.

Hvad der imidlertid ikke var Drøm, men haandgribelig Virkelighed, var, at mine Støvler var stivfrosne næste Morgen. For første Gang i mit lange Iglooliv bragte det mig ikke til Fortvivlelse. Tværtimod. Jeg var henrykt, for det smagte da virkelig af Lappland, og jeg glædede mig ligefrem til at tø dem op — varmt og langsomt — over et Stearinlys.

De andres var ogsaa kolde, men det spiller ingen Rolle, for det hjemlige, tynde Læder bliver hurtigt smidigt igen efter nogle faa Fingerpres. Med mine tykke svenske Juchtenlæders var det et anderledes — og gammeltkendt — Arbejde at faa dem meget op.

I Løbet af Formiddagen byggede Aagaard sit Svendestykke, og bestod med Glans. Han fik prøvet baade at skære Blokkene ud, at bære dem og at anvende dem, men stort set var Arbejdsdelingen den, at Tønnesen leverede Blokkene efter Maal. Aagaard murede efterhaanden sig selv inde i en pragtfuld Igloo, og jeg gik i fast Rute mellem Blokbrud og Byggeplads med Besked om den ønskede Blokstørrelse til den ene og Raad og Anvisninger om Byggeteknik til den anden.

Det var en stille, solrig Jævnøgssøndag, og jeg opnaaede, hvad ellers aldrig lykkedes for mig i Lappland, at faa en Igloos Tilblivelse gennemfotograferet fra første Spadestik til den stod helt færdig, tilkastet og med Indgang. Dem bygger man jo ellers i Skumringen efter endt Vandring, men her straaede Formiddagssolen.

»Har I Badetøj med?« spurgte jeg saa, da vi var færdige. Aagaard saa forskrækket op, og jeg kunde godt se paa ham, hvad han tænkte om mig. Han troede vist, at jeg vilde lokke ham ud paa Bastrup Sø med en Økse for at lege Viking. Tønnesen fattede min Hensigt, men gav ikke Udtryk for Begejstring.

Det havde vi ikke (Badetøj), men et uldent Tørklæde kan godt bruges som Haandklæde, og Badebukser kunde vi undvære. Vi følte os ganske alene i Lappland. Jeg havde længe haft Kik paa et Hjørne af Egemosen, et stort, fladt Stykke i Læ, fyldt med den lækreste Pulversne.

Vi løb derhen paa Ski og klædte os af, stadig staaende paa Skiene, og saa traadte vi ud af Støvlerne paa bare Ben i Sneen, smed os og trillede rundt med strakte Arme og Ben, saa at den kornede Sne froterede vore blege Kroppe indtil Rødme. Og der var ikke en af os, som fortrød det Snebad.

I denne Højde kræver det sikkert Haandelag og Byggeteknik, for at Blokkene ikke skal »falde ind«.

Bygmesteren har muret sig inde og vil nu skære sig ud inde fra, dér hvor Indgangen skal bygges i Læsidan.

Indgangen à la Jættestue er bygget. Nu mangler der kun at »kitte« Revnerne og kaste hele Huset til med løs Sne, saa at Kubefaconen ændres til en Keglestub.

JEG LOVER PAA MIN ÆRE-

AF AAGE J. CHR. PEDERSEN - ILLUSTRERET AF AAGE GOTVED

S/S »Ternen« staar for halv Kraft ind gennem Strømby Fjord. Paa Markerne, der paa begge Bredder strækker sig ned imod Vandet, er Høsten i fuld Gang; men hvor »Ternen« glider forbi, standser Arbejdet et Øjeblik, mens Høstfolkene betragter det nu saa sjældne Syn af en stor Damper paa Vej til Byen.

»Han stikker dybt, — godt vi har ham vel hjemme igen,« siger de til hinanden, mens de med en behagelig Følelse af Tilfredshed ser, hvor de rød-hvide Neutralitetsflag paa Skibssiden næsten »slæber« i Vandskorpen.

Og inde paa Stranden bliver smaa, hidsige Dønninger ved med at skylle ind længe efter, at Skibet er gledet forbi, som kunde de ikke blive trætte af at hviske Nyheden ud over Egnen: »Ternen er kommet med Kul — med mange Kul«.

S/S »Ternen« tager det med Ro. Solen staar højt paa Himlen, og Maalet er jo faktisk naaet, — om et Kvarter vil den ligge trygt og sikkert fortøjet ud for Strømby Gasværk med sin kostbare Last af schlesiske Kul.

Endnu en Gang var det gaaet godt. Faren var overstaaet, — Rejsen endt.

Nede paa Fyrpladsen staar »Pæne Max« foran sine Kedler og herser i Halvmørket med Brækstang og Rager i de Fyr, som nu snart skal »bakkes af«. Han er ganske ung, nærmest en stor, kraftig Dreng. Udover et Par Bukser har han kun et Svedestykke knyttet som Tørklæde om Halsen, Overkroppen er nøgen, glinsende af Sved, og hver Gang, Ilden flammer op inde i Fyret og spejles i hans vaade Bryst, er det, som om røde Luer slikker op om ham. Inde i Kulkassen synger »Lille Jensen« i en Sky af Kulstøv om Sol og Sommer, mens han med sin Lempespade sender en Regn af Kulstykker frem imod Hullet ud til Fyrpladsen.

»Pæne Max« smækker Fyrdøren i, retter sig op og kører Svedestykkets Snipper et Par Gange rundt i Ansigtet, tænder sig en Cigaret og staar et Øjeblik og lytter til Lemperens skingre Sang:

»Saa vandrer vi ud mod det sollyse Land,
fra Byernes kvælende Støv —«.

Hvad er *det* —? De Strofer kendte han jo, — det er da ogsaa rent utrolig, hvad »Lille Jensen« kan af Sange og Melodier. Men denne her —? Den var jo engang *hans* Sang — engang for længe, længe siden. Tanken er ham ubehagelig — bare han dog vilde holde op derinde. Men »Lille Jensen« er lykkelig ved snart at være i Havn med Udsigt til et Par Dage hjemme hos »vor Mor« og Knægten, og Glæden maa have Luft:

»Af Livsmød og Humør
kan du aldrig faa nok.

Gaa med Kammerat, gaa med!»

Ja, rigtig. Max genkender Strofe efter Strofe — og en Periode af hans Liv bliver levende for ham, — et Tidsafsnit, han helst ikke mere tænkte paa, — fordi

det generede Samvittigheden. Det var den Tid, han var Spejder i Strømby Trop, — da han var en pæn, stor Dreng — og Livet en lykkelig, sorgløs Leg.

Men Tiden gaar jo, man bliver vel ikke ved med at være Barn, — før eller senere maa man slippe alt det med Idealer og kønne Talemaader. Naar Livet møder en med sin krasse Realisme, er der meget, som gaar i Stykker, — man bliver et andet Menneske — mere »haardkogt« —, og det er just ikke Spejdersange, man gaar og nynner paa her nede i et Helvede af fyrretyve Grader Celsius.

Gid »Lille Jensen« vilde holde op med den irriterende Drengesang.

»Halloj! Du — Jensen, — hvor kender du *den* fra?« raaber han ind til ham, mere for at standse Koncerten. »Lille Jensen« er en lille, tyk Prop i Fyrreterne, med et Ansigt ingen ombord endnu har set surt eller misfornejt. Han hviler Lempespaden et Øjeblik, tager sig en Bid Skraa og siger ud gennem Hullet:

»Den —?« Det er Knægten derhjemme, forstaar du, — han kommer hjem fra disse hersens her Spejdermøder og kan en gebommerlig Masse grinagtige Viser og for Resten ogsaa ganske kønne Sange. Og saa er man jo lærenem, forstaar du.«

»Naa, saa din Søn er Spejder —?«

»Det er, hvad han er — en storartet Knægt — med paa'en i Skolen — en rigtig Spejder, altsaa — go' helt igennem«. »Lille Jensen« kan ikke finde Superlativer, der er stærke nok til at karakterisere hans Søn. »Det sku' man bare ha' kendt til i ens egen Ungdom,« siger han stilfærdigt. »Men man gik bare for Lud og koldt Vand og havde slet ikke fat paa det egentlige —«.

»Det egentlige —?«

»Ja, altsaa det, der gi'r disse Dreng — hvad skal man sige? — Rygrad, Kristendommen, for at sige det rent ud.«

»Pæne Max« nikker forstaaende. Han havde selv engang mødt »det egentlige«, men — da Livet ikke opfyldte hans Forventninger, da der tilsidst ikke var andre Muligheder for at slippe ud af Arbejdsløshedens Forbandelse end Fyrpladsen her paa »Ternen«, ja, da havde han ligesom smøget det hele af sig — Sangene — Kammeraterne — Minderne.

Selve det store Spejderløfte havde han smøget af sig. Han havde »tilpasset« sig de ændrede Forhold og nye Kammerater. »Pæne Max« var han blevet kaldt fra den første Dag, han viste sig ombord, — men det »pæne« var desværre hurtigt gaaet af ham — slidt af i den daglige Omgang med Mennesker, der ikke var bundet af noget som helst.

Engang imellem kunde det ske, at et og andet mindede ham om en svunden Lykketid, mindede ham paa en irriterende Maade om noget, han havde svigtet.

Men han slog det gerne hen med at forsikre sig selv om, at det Løfte var ikke noget, som havde Gyldighed længere, end man selv vilde.

»Jeg lover paa min Ære —«. Ak, ja, — alt det han havde lovet. Det samme havde »Lille Jensen«s Pragteksemplar gjort — og Tusinde andre Dreng.

Og lige saa mange havde vel opdaget, at selve Livet umuliggør at holde Løfterne.

Man drev med Strømmen og blev ligesom alle de andre.

»Pæne Max« jager med Kraft en Brækstang ind under Fyrets glødende Slagger. I Dag har han vanskeligere end ellers ved at faa sin Samvittighed til at holde sig i Ro.

Det er næsten som om Humøret er gaaet lidt i Stykker.

Og det var altsaa Sangen om — ja, netop om Livsmodet og Humøret Skyld i.

— S/S »Ternen« lægger ind til Kajen og fortøjer. Der er slaaet »Færdig« i Maskinen, Fyrene er bakket af, og oppe i Vaskerummet er Fyrbødere og Matroser i Færd med den store Kropsrengøring før Landgangen.

»Du gaar vel med os, Max,« siger en af Kammeraterne, »vi skal op i »Skovbrynet« og ha' en munter Aften, det trænger vi til.«

»Gaa du med mig hjem,« foreslaar »Lille Jensen«, »saa kan du faa set Knægten, ham — Spejderen, altsaa.«

»Pæne Max« staar med Hovedet i Vaskekummen og ved ikke, hvad han skal. Allerede i Overmorgen skal de afsted igen, saa han kan ikke naa at rejse hjem. Altsaa skal Tiden slaas ihjel paa en eller anden Maade, velsagtens som han plejer — i Kammeraternes Selskab. Men i Aften er det, som han har mindre Lyst til at drive med dem end ellers. Og gaa med »Lille Jensen« hjem — ja, hvorfor ikke. Det var ikke alene billigere, men faldt i Øjeblikket bedre sammen med hans »Stemning«.

For Resten kunde han ogsaa godt lide at se den Dreng —

»Ja, Tak, du —« siger han til »Lille Jensen«, »hvis altsaa jeg ikke kommer til Ulejlighed —«.

»Snik Snak, ikke Tale om, Kammerat.«

»Men jeg kommer først lidt senere, Jensen, om et Par Timers Tid.«

»Som du vil. Du er velkommen.«

Men nu falder de andre ind: »Hva' er nu det, Pæne, svigter du os i Aften? Kom nu med os, Kammerat.« Det lyder næsten som Omkvædet paa den gamle Spejdersang. »Pæne Max« ryster paa Hovedet: »Ikke i Aften.«

Og han har den største Lyst til at slynge det ud: Aldrig mere!

Han føler selv, der er noget fremmed ved ham i Dag, noget anderledes end sædvanlig. Og han nøjes med at tilføje: »Jeg er ikke rigtig oplagt«.

— Der er faldet Ro over S/S »Ternen«. De fleste af Mandskabet og Officerer er gaaet i Land. Som en stor, rød Kugle staar Solen lavt over Strømby Næs og Storskoven og lægger et gyldenrødt Skær over den lille Bys Huse og Haver.

»Pæne Max« staar ved Lønningen og ser over imod Skoven. Den Skov er for ham Indbegrebet af al Drengetidens Herlighed, — den er som et Væld af Minder om et Afsnit af hans Liv, der var saa skønt, at det nu

næsten gør ondt at tænke for meget paa det. I femten Aar — lige til Faderen døde — boede han her. Og her havde han haft disse fire eventyrlige Spejdere, som han kun bildte sig ind at have glemt, men som han ærligt erkendte for sig selv aldrig nogensinde kunde udslettes af hans Erindring.

Han maatte se den Skov en Gang endnu. Max gaar over Landgangsbroen og naar gennem Strømbys aftenstille Gader ud paa Vejen til Storskoven.

Hvor er her fredeligt — hvor frit og friskt og lyst. Modsætningen slaar ham, — den hede, halvmørke Fyrplads, hvor Damp hvæste gennem Ventiler og den dumpe Lyd af Maskinen uafbrudt lød ud til ham. Og saa det, at det hvert Øjeblik kunde være forbi.

Et Brag — en Eksplosion, — og han hvirvledes ned i Dybet af de sydende Vandmasser.

Det var gaaet godt hertil. Men — hvis det nu skete en Nat nede i Østersøen —? Hvorledes saa med Samvittigheden?

Max erkender med et Suk, at han har sveget sin Drengetids Spejderløfte. Men i Erkendelsen ligger ogsaa en slumrende Længsel efter paa en eller anden Maade at møde den Tid igen — og give en ny Fremtid et nyt Løfte. —

Nu er han inde i Skoven. Her er saa svalt, og Lyset er dæmpet som i en Kirke. Et Sted bagude flammer den synkende Sol mellem Træerne som et blussende Baal. Nogle Skovfugle flagrer skrigende op i Grenene over hans Hoved, — og et Sted ovre ad Ellekløften til hører han Sang af unge Stemmer.

For hver Skridt, han tager, er det som Drengetidens Minder stormer ind paa ham, — hver Vej, hver Sti her

kender han jo fra utallige Terrænøvelser og Lege, — Begivenheder og Oplevelser bliver levende paany, — ufatteligt, at det er over seks Aar siden, det holdt op — og det nye Liv begyndte.

Det Liv, der aldrig havde givet ham et Minut, hvis Glæde stod i Forhold til det, han dengang oplevede.

Han gaar bagom Ellekløften og op paa en lille Høj, hvorfra han skjult bag et Par Bøgestammer kan overse hele Kløften. Sangen toner stadig, ung og glad løfter den sig op imod Løvtaget som en Hilsen til ham — den forhenværende:

»— Kan du mon svige,
vil du være svag?
Nej, du vil gaa din Gang i Danmarks Dag.
Husk, du er Spejder,
drag din Spejderfærd,
vis Alverden, hvad dit Spejderliv er værd«.

Endelig staar han paa Højens Top, — og — dernede sidder de, et halvt hundrede Spejdere foran paa Skrænten, — akkurat som dengang, Drengene, som han selv og hans Kammerater var det — dengang. Billedet er af en saadan Virkning, at han uvilkaarligt stryger Kasketten af Hovedet. Det er et Stykke Fortid lyslevende malet ham for Øje.

Sangen er sluttet, og en af Førerne træder frem og taler til Drengene om at være tro Livet igennem, om at holde ud trods Modgang og Skuffelser, om at rejse sig efter hvert Nederlag — om aldrig at slippe Troen paa Guds Tilgivelse og Kærlighed — om at være Spejder i Aand og Sandhed hele sit Liv, ogsaa naar Drengetiden er forbi, og Livet møder sin Alvor og sine Krav — — tro til Døden.

»Pæne Max« lytter, han næsten sluger hvert Ord, som han føler som talt lige netop til ham. Saadan har han vel selv siddet dernede saa mange Gange og hørt Førerne tale omtrent de samme Ord.

Først i Dag forstaar han dem helt.

Havde han bare dengang taget dem til sig.

Saa sker der noget nyt dernede i Ellekløften. En halv Snes Drengene træder frem, Føreren siger noget til dem,

og nu kommer de en for en hen foran Føreren og aflægger Deres Spejderløfte. I den store Stilhed kan Max høre hvert eneste Ord:

»Jeg lover paa min Ære efter bedste Evne at være tro imod Gud og mit Fædreland, at være hjælpsom mod alle Mennesker og at holde Spejderloven«.

Det er, som hører han sig selv en Sommeraften i Fredens længst svundne Dage staa dernede og aflægge dette Løfte. Hans Spejderbluse lugtede saa dejligt ny af Appretur, det var som foran Indgangen til en Fest, der aldrig kunde holde op. Og han husker tydeligt den sære Følelse af Højtid, der fyldte ham, — og den Ærlighed, hvormed han gav sit Løfte, — som Livet senere fik Lov til at annullere.

»Jeg lover paa min Ære —«. Uvilkaarligt hvisker han sammen med Drengene dernede Ordene hen for sig, mens han krammer Kasketten mellem sine tykke, haardhuede Fingre. Det er, som staar han foran et Alter og aflægger Gud det gamle Løfte endnu en Gang.

Om han havde Evner som Taler, da kunde han godt nu springe frem og raabe det ud til disse Drengene: Det Løfte maa I aldrig nogensinde svigte! Om I vokser fra Blusen — om den bitre Kamp for Tilværelsen handler ilde med jer — om det hele gaar i Stykker for jer, fordi Virkeligheden ikke svarede til jeres lyse Drengedømme — — I maa alligevel forblive tro imod det Løfte, I een Gang aflagde — for at jeres Glæde, jeres Kampkraft maa blive bevaret.

Den Aften genlyder »Lille Jensen«s Hjem af fornøjelige Spejdersange, anført af Jensens »Knægt« og sekunderet af Forældrene og den forhenværende Spejder. »Pæne Max« har fundet tilbage til sin Drengetids Paradis, ja mere end det, — han har fundet til den Gud, der aldrig glemmer sit Barn og altid er rede til at genaabne den Dør, det senere saa letsindigt smækker til bag sig. — —

— S/S »Ternen« er udlosset og paa Vej Syd over. Udkiggen stirrer uafbrudt ud i Natten, om nogen Fare skulde vise sig. Paa Dækket ligger de firekantede Redningsflaader klar, Frivagten sover med Tøjet paa og Redningsvest under Hovedet.

Havet er spækket med Død og Undergang.

Men nede paa Fyrpladsen slider »Pæne Max« med sine Kedler for at holde Damptrykket paa Stregen. Og imellem hver Overfyring tørrer han Sveden af Ansigtet, — og saa lyder det i Takt med Maskinens Stempelslag op gennem Ristværket og ud i den mørke August-Nat Drengeaarenes Sang:

»Naar Natten har sænket sig stille og mild,
vi tænder vort flammende Baal.
Og her ved den blussende, bragende Ild,
vi sætter os nye Maal.

Og »Lille Jensen« stikker sit sorte Hoved frem fra Kulkassen og falder med ind paa Omkvædet:

»Af Livsmød og Humør
kan du aldrig faa nok.
Gaa med, Kammerat, gaa med!«

Saa ler de forstaaende til hinanden, — Livet er trods alt værd at leve.

En Spejder er hjælpsom

AF SØNDERBY TROPPENS DAGBOG

Ved E. Th. Bjørn

Hans Jørgen var paa Vej hjem fra Juletropmødet, og medens han travede ud ad Algade, dukkede noget af det, Tropsfører Høgh havde sagt for en halv Snes Minutter siden, op i hans Tanker.

Hvordan var det nu? Af et lille Frø gror et stort Træ, og en ringe Hjælp kan bære en stor Værdi i sig. Saadan omtrent var det vist. Hans Jørgen var lige ved at komme til at smaasnakke med sig selv.

Bare et venligt Ord i rette Øjeblik havde ofte givet et Menneske nyt Mod og Tillid til sig selv igen. Tja-a, der var vel noget om det!

Det var hjælpsom *hver* Dag i Aaret, man skulde være. Ind under Jul blev alle aah, saa hjælpsomme. Det var, som vilde man indhente alt, hvad der var forsømt i Aarets Løb.

Men frem for alt maatte man ikke gaa hen og blive selvglad over sin Hjælp og sige: Jeg er vel nok en storartet Spejder, saa hjælpsom og nyttig, jeg er, — nej, det skulde være en almindelig daglig Vane, ja saadan, netop saadan faldt Høghs Ord, en Vane, som gik ganske naturligt ind i ens Liv, akkurat lige som at sove og spise og sige Goddag og Farvel.

Og saa skulde man aldrig tænke paa Lønnen for sin Hjælp; Gerningen bar Lønnen i sig selv.

Maaske fik man Tak for Hjælpen, og maaske ikke engang det, men det *var* da ogsaa sket, at den Haandsrækning, der blev givet, var bleven husket og før eller senere gengældt endda i forstørret Maalestok.

Naa-aa, det var nu nok mest i Spejderfortællingerne og Julehistorierne, man hørte om det, mente Hans Jørgen. Men før Juleaften var inde maatte Hans Jørgen for en Gangs Skyld mene om igen.

Han var naaet hen til Købmand Larsens store Butik og stoppede op ved et af Vinduerne. Ikke fordi der var noget af Juleudstillingen at se, Mørklægningsgardinerne var forlængst rullet ned. Men uden paa Vinduet var klistret en Seddel saa stor som en Stilebog. Det var den, der havde fanget Hans Jørgens Opmærksomhed. Han forsøgte ved det svage Skær fra den afskærmede Gadelyste at læse, hvad der stod paa den: Stor og kraftig

Dreng søges til Hjælp ved Udbringning af Varer i Dagene før Jul.

Stor og kraftig — det var han, og Købmand Larsen kendte baade ham og hans Forældre godt. Han vilde skynde sig hjem og faa Lov til straks i Morgen tidlig at gaa ind hos Købmanden og spørge, om han kunde faa den Plads.

Tænk hvad han saa kunde købe, for der blev jo betalt Penge for Arbejdet. Et Par Skøjter, som han længe havde ønsket sig, nej, først skulde de smaa Søstre have de Vanter, de forleden Dag saa hos Manufakturhandleren, og Far skulde have en ny Pibe, den gamle havde han tabt for snart en Maaned siden og havde ikke haft Raad til at købe en ny, og saa Mor — ja, Mor skulde da ogsaa have noget, men Mor havde aldrig nogle rigtige Ønsker, først de andre og saa kom Mor altid til sidst med sit og fik som Regel bare en lang Næse. Nej, denne Gang skulde Mor ikke snydes. Det *var* nu ogsaa kedeligt, at Far ikke tjente flere Penge paa det Snedkerværksted. Der var noget med Arbejdsdeling, eller hvad det nu var, saa Far ikke maatte arbejde alle Ugens Hverdage, men kun nogle af dem, og det var drøjt nok at faa Ugelønnen til at slaa til bare til det allernødvendigste — med de Priser der nu var paa alting; det eneste, der ikke var steget, var virkelig Lønnen, Far fik udbetalt.

Hans Jørgen var saa optaget af sine Planer og Tanker, at han slet ikke saa en Trækvogn, der drejede om ad Nørregade. Han rendte lige mod den og stoppede saa brat op med et: »Undskyld, jeg saa Dem ikke i Mørket her.« En gammel Mand slap Armene paa Vognen og satte sig ned paa den ene af dem.

»Alt forladt, Hans Jørgen! — Ja, det er kun mig, der maa ud med lidt Varme til Kakkellovnene. Der skete vel ikke noget med dig?«

Det var Gamle-Jensen, opdagede Hans Jørgen nu. Han havde en Kælderbutik i Smedestræde og solgte Brændsel og Sild, tørre Fisk og Træsko, Kartoffler og Kaal og hvad der ellers kunde falde for at handle med i saadan en Forretning. Men hvor var han blevet gammel og medtaget, efter at hans Kone var død her i Efteraaret.

Saa elendig han dog saa ud. Det tynde, graa Haar stak ud i Tjavser under den gamle, slidte Kasket. Hans Tøj var alt for stort til ham. Kun Træskoene saa pæne og nye ud, det var vel et Par fra Butikken.

»Ja, Læsset er tungt, Hans Jørgen, og Hesten er gammel og udslidt. Brænde og Tørv vejer til, men man maa jo være glad til, at der er nogen, som køber det, selv om det giver lidt for meget Kørsel nu ind under Jul, hvor alle gerne vil have en Smule Varme til Højtiden. Og nu er jeg alene om det hele, efter at min Kone...«

»Skal De op ad Nørregade-Bakken med det Læs?« spurgte Hans Jørgen hurtigt.

»Ja, det skulde jeg jo se at komme, inden Klokken bliver alt for mange. Det er sent nok endda.«

Gamle Jensen rejste sig.

»Det klarer De jo aldrig,« røg det ud af Hans Jørgen. »Undskyld, — jeg mener, det er da alt for svært for Dem. Maa jeg ikke i Stedet for...«

»Aldrig! Det manglede bare! Du ved heller ikke, hvor tunge saadan nogle Sække er.«

»Jamen, saa er der da saa meget mere Grund til, at jeg kører Vognen. — Det kan være helt morsomt at faa Musklerne spændt og lægge Kræfterne i. — Saa, Hr. Jensen, lad nu mig komme til.«

»Saa vil jeg i hvert Fald skubbe bag paa.«

Og saadan blev det saa.

Hans Jørgen lagde Overkroppen godt forover, stemte Benene i Jorden, satte Armkræfterne til, fandt Balancen i den tunge Trækvogn, og ganske langsomt gik den i Gang op ad Bakken. Det varede ikke længe, før det hev lidt i Armene og værkede i Skuldrene. Hans Jørgen blev ogsaa lidt stakaandet, men nu var Vognen ogsaa snart oppe.

»Hov, stop, Hans Jørgen! Her skal Brændslet ind. Stop, vi kører for langt!«

Hans Jørgen standsede, godt forpustet. Gamle Jensen kom hen til ham.

»Det skal du have Tak for, Hans Jørgen, — men var det nu ikke for haardt for dig?«

»Ne-nej! — Og ved De hvad, Hr. Jensen. Skal jeg ikke hjælpe Dem i disse her Dage før Jul...«

Hans Jørgen tav pludselig. Hvad var det egentlig, han havde sagt? Han saa pludselig en Seddel foran sig: Stor og kraftig Dreng søges til Hjælp ved Udbringning af Varer i Dagene før Jul. — Jamen det var jo hos Købmand Larsen.

Der røg Vanterne og Piben til Far og Skøjterne og Mors Gave. »Skal jeg ikke, Hr. Jensen? Jeg har jo Juleferie nu og har alligevel ikke noget at tage mig for i disse Dage.«

»Nej, ved du hvad, Hans Jørgen. Det er pænt af dig, men det er nu ikke Arbejde for saadan en fin Skoledreng at køre i Byen med Brændsel og Kartoffler og pakke Spegesild ind i gamle Aviser nede i min Kælder. Tak fordi du tilbød det, men Gamle Jensen klarer sig nok alene.«

»Vist gør De ej, Jensen. Lad nu bare mig give Dem den Haandsrækning de Par Dage.« Hans Jørgen blev helt ivrig.

»Er du klar over, at jeg ikke kan betale dig for det? Det er der desværre ikke Raad til. Selvfølgelig kan der nok blive en Sæk Tørv og en Klat Brænde, om du ellers vil have det; men nej, Hans Jørgen, det er virkelig alt for meget af dig.«

»Saa kommer jeg i Morgen tidlig,« afskar Hans Jørgen al videre Diskussion.

Gamle Jensen saa op paa Hans Jørgen. Han gav ham et venligt Klap paa Skulderen og sagde saa med et lille Smil: »Hans Jørgen, sov nu paa det. Men skifter du ikke Mening, saa er du velkommen i Gamle Jensens Butik i Morgen, og saa kan vi se...«

»Der er ikke noget med at se, Hr. Jensen. Jeg møder i Morgen i Arbejdstøjet. — Tak, saa er det en Aftale.«

*

Næste Morgen Kl. 9 stillede Hans Jørgen nede i Gamle Jensens skumle og mørke Kælderbutik i Smedestræde. Det var noget andet end Købmand Larsens Kolonial- og Delikatessehandel paa selve Algade.

Der blev godt at bestille i Løbet af Formiddagen, og Hans Jørgen glemte helt at tænke, at han maaske i Stedet for at veje Tørv af og pakke Spegesild ind og bringe en Sæk Brænde om i Kirkestræde og selv være spændt for Vognen nu kunde have siddet paa Købmand Larsens Vogn med den lille Islænder for og bragt Varer op i de store Køkkener hos Konsulen og Slagteridirektøren og Doktor Bertelsen.

Vejret blev surt ved Middagstid. Ruskregnen gik over til Snesjap. Det begyndte at fryse, saa Gaderne blev glatte og næsten ikke til at staa paa, og da slet ikke med en tung Trækvogn bag sig.

Medens Hans Jørgen var hjemme og spise til Middag, tog det til at sne. Han tog sin Kælk med sig, for i det Føre var det umuligt at komme frem med Gamle Jensens knirkende Trækvogn. Da det blve Aften, var han glad ved at komme hjem i Varmen og hvile sig. Sedlen var fjernet fra Købmand Larsens Vindue, saa var der nok en anden, som nu havde den Plads og tjente lidt Penge til Julen, der altid koster mange Penge — hvis man da har dem.

Desværre holdt det omskiftelige Vejr sig, snart sneede det og snart var der et værre Sjask paa Gaderne. Det kan ikke nægtes, at et Par Gange gik Tankerne til Pladsen hos Købmand Larsen.

Han var vaad og kold om Benene, intet kunde holde det Snesjap ude, naar man skulde trave i det det meste af en Dag, Arme og Ben værkede; skulde han give op og lade Gamle Jensen klare Resten selv? Nu var der jo bare een Dag igen og saa Juleaftens Formiddag. Men da han om Aftenen saa den Gamles Øjne straale af Taknemlighed over den Hjælp, han havde givet ham i Dagens Løb, og fik et varmt Haandtryk af den gamle, forslidte Næve, saa bed Hans Jørgen Tænderne sammen og stillede igen næste Morgen til en ny Dags Slæb med Tørv- og Brændesækkene og Kartoffler og Kaalhoveder.

Hen paa Eftermiddagen havde han faaet tre Sække stablet paa Kælken og var paa Vej til Lindvej med dem. Det var helt ude i Udkanten af Sønderby, og det strenge

Arbejde den lange Vej fik Sveden til at springe frem paa Panden. Han tørrede den bort med sine snavsede Hænder med det Resultat, at han snart næsten lignede en Skorstensfejer.

Pludselig hørte han et Par Drenge raabe:

»Næ — der skal du bare se! Er du bleven Kulsjover, Hans Jørgen?«

Hans Jørgen drejede Hovedet og fik Øje paa to Drenge, som kom ud fra en Villa. Det var hans Skolekammerater Torsten og Per fra en af Mellemkoleklasserne. De skulde ud og lufte sig lidt paa en Eftermiddagstur.

»Er du bleven Kulsjover, Hans Jørgen!« raabte de igen og lo, saa det skingrede.

Hans Jørgen forsøgte ogsaa at le, men det blev kun til et meget lille og meget fortrukket Smil. Uden et Ord til Genmæle fortsatte han sin Vej med Kælken med Sækkene. Det brændte i ham efter at give dem en Omgang Klø; Knoerne var helt hvide, saa fast holdt han om Kælkens Træktov.

*

Juleaftens Dag ved Middagstid sagde Hans Jørgen Farvel til Gamle Jensen, der næsten havde Taarer i Øjnene og ikke vidste, hvordan han skulde faa sagt Tak for den storartede Hjælp, som han aldrig skulde glemme.

Hans Jørgen fik den lovede Sæk Tørv og en stor Sæk Stødbrende paa Kælken, og saa gik det hjemad for at holde Jul. Da han kørte forbi Havnegade, fik han Øje paa Torsten og Per et Stykke nede i Gaden ved Trælasthanhandels Plads. Han vilde skynde sig tværs over Gaden for ikke at løbe paa dem; der var lagt op til Klø til dem fra i Gaar, men en Juleaftensdag — nej.

Pludselig forandrede han Mening, for han saa, at de to yngre Skolekammerater stod og kastede Snebolde og Istumper ind gennem Tremmeplankeværket, der løb uden om hele den store Tømmerplads, hvorfra der lød en rasende Gøen.

Det var Pladshunden Fenris, der var Skive for deres Drillerier og Ondskab. Den hoppede og sprang og fo'r Gang paa Gang rasende mod Plankeværket. Den gæde, saa man næsten ikke kunde høre Ørenlyd, og Fraaden stod den ud af Munden. Men de to Drenge blev bare ved at drille og tirre den. Der var jo et højt Plankeværk imellem dem.

Pludselig tog Fenris imidlertid et vældigt Spring op ad Plankeværket, fik Fodfæste paa en af Tværrevlerne, og i næste Nu var den nede paa Gaden og havde væltet sine Plageaander om i Snebunkerne langs Fortovet.

Hans Jørgen forstod, at her maatte handles hurtigt. Han hev et stort Stykke Stødbrende op af Sækken, det lignede næsten en Hammer, og fo'r af Sted ned ad Havnegade, hvor Hunden nu stod og rev og sled i Drengenes Tøj, medens de sparkede og værgede for sig, saa godt de kunde.

Fenris fik Øje paa sin nye Fjende, gjorde omkring og fo'r mod Hans Jørgen. Lynsnart sprang han til Side og langede saa ud med sin Brændeknude, der ramte Fenris paa den ene Side af Hovedet, saa det knagede efter. Den hylede, virrede lidt med Hovedet og strøg sig med den ene Pote fra Øret og frem mod Snuden.

»Ja, du maa undskyldte, Fenris,« mumlede Hans Jørgen. »Det var de to Fyre, der skulde have haft Lussingerne, og ikke dig. Jeg haaber ikke, der er sket noget slemt med dig, men jeg var nødt til det.«

Folk fra Husene lige over for Tømmerpladsen kom løbende til, fik en Snor stukket i Halsbaandet paa Fenris og de to Drenge fulgt ind i et Køkken, hvor Blodet blev vasket af en Mængde Rifter i Hovedet og paa Armene og Benene. Heldigvis var det Tøjet, det var gaaet værst ud over, og det varede ikke længe, før Vognmand Madsen kunde køre dem hjem i sin Generatorbil.

Hans Jørgen blev glad, da han kom hjem, for Mor var henrykt for det gode Brændsel i de to Sække, men lidt Dæmper paa Glæden var det nu, at han ikke havde kunnet købe de rare Julegaver til sine Forældre og smaa Søstre.

Hen paa Eftermiddagen, medens de pyntede Juletræet, som Far havde hentet ude hos Skovfogeden i Plantagen, ringede det paa Døren. Det var en af Mortensens Drenge fra Smedestræde med et Brev til Hans Jørgen.

»Et Brev — til mig?« udbød Hans Jørgen forundret. Ja, hans Navn stod paa Konvolutten. Han lukkede den op — og godt var det, at der stod en Stol lige bag ved ham.

»Lige nu,« læste han, »har jeg faaet at vide, at jeg har vundet Førstepremien i Amtstidendens Julelotteri — 100 Kr. Maa jeg bede dig gøre mig den Glæde at lade det indlagte Beløb være Betaling for den Hjælp, du saa venlig uden Tanke paa Belønning gav mig i de sidste Dage her før Jul.

Glædelig Jul ønsker

Gamle Jensen.«

Tre Tikronesedler — 30 Kroner — laa inden i Brevet. Hans Jørgen stormede ud til sin Far og Mor. »Nu er det desværre for sent at købe Julegaver, men efter Jul, — hvad ønsker I jer? Se, hvad Gamle Jensen har sendt mig!«

Men endnu engang blev der, inden Juletræet blev tændt, ringet paa Døren og spurgt efter Hans Jørgen. Det var Torstens Far, der blot vilde sige Tak, ogsaa fra Torsten og hans Mor, og fra Per var der ogsaa Hilsner, og saa vilde han gerne veksle et Par Ord med Hans Jørgens Far, hvis det da ikke var til Ulejlighed.

Der blev til Nytaar en Forvalterplads ledig i A/S Sønderby Trælasthanhandel; hvis Hans Jørgens Far vilde have den, saa stod den ham aaben. Som Formand for Aktieselskabets Bestyrelse skulde han nok faa det i Orden. Men det kunde der jo aftales nærmere om mellem Jul og Nytaar.

*

Det blev for en Gangs Skyld sent, inden Lysene blev slukket den Juleaften i Hans Jørgens Hjem. Men da Hans Jørgen endelig skulde i Seng, kom han igen til at tænke paa Juletropsmødet. Der var alligevel en hel Del i det, Høgh havde sagt dér, det var der nu for Resten altid, og Hans Jørgen maatte ogsaa indrømme, at det ikke blot var i Julehistorierne, at det blev paaskønnet, naar en Spejder prøvede at holde sit Spejderløfte og sin Spejderlov: At være nyttig og hjælpsom...

PRÆMIE-OPGAVE

1. Præmie: Et Par Birkeski med Tilbehør.
2. Præmie: Et Par forniklede Skøjter.
3. Præmie: En Lejrrygsæk.
4. Præmie: Et Silva Kompas.

38. Forsvarslinien 39. Udhus 40. Svimmel 41. Bekræftelse 42. Biord 43. Drik 44. Fred 45. Bekræftelse 46. Stedord. 47. Ved Signatur 49. Træ 50. Forkortelse 51. Hus 54. Henstand 57. Vise 61. Æg 62. Efterfølgerne 65. Dyr 67. Foretager 71. Fork. Drengenavn 72. Yderligere 75. Tre ens 76. Herregaard 77. Bornh. Stednavn 78. Redskab 81. Rodfrugt 82. Kornsort 83. Stands 86. Orienten 90. Farvand 92. Plukket 93. Ens Konsonanter 94. Slyngeplante 96. Forkortelse 97. De ypperste 99. Hovedstad 101. Bebyrdedes 105. Efternavn 107. Takt 109. Bilnavn 110. Udbrud 112. I Huset 114. Drengenavn 116. Ujævn 117. Rute 118. Fylderiet 119. Til Opvask 120. Den ukendte 121. Hegnsverge 123. Pigenavn 124. Paa Blade 125. Som 78 126. Taler 127. Nedbør 128. Optages en Sag til 129. Vej 131. Pigenavn 133. Initialer 134. Erkendt 136. Fortære 137. Kendt Præsts Initialer 138. Redskab 140. Embedsmanden 142. Ejendommeligt 143. Rimpe 144. Husgeraad 145. Fodboldklub 146. Tal 147. Fuglen	8. Initialer 9. Verbalform 10. Eksister 11. Verbum 12. Partibetegnelse 13. Metaforekomst 14. Almindeligste 15. Smudset 16. Passage 17. Offerstedets 18. Købstad 20. Dækken 21. Blomst 24. Jydsk Stednavn 27. Embedsmænd 30. Dværgen Uden Nr. Udenlandske 33. Udtryk for »I Orden« 34. Stof 35. Tone 37. Forstærredes 45. Ingenting 48. Slægt 52. Sten 53. Hyppigst 55. Fem ens 56. Dæksel 58. De enkelte 59. Studere 60. I det 61. Holdes nede 63. Sommeropholdsstedet 64. I Dag 66. Ladning 68. Møbel 69. Hold Mund! 70. Solid 73. Dyr 74. Mødig 79. Kendeord 80. Føde 84. Ofte 85. Skjolder 86. Den vandomgivne 87. Undertøj 88. Højdepunkt 89. Drengenavn 90. Paa Hovedvej i Fredstid 91. Som 3 92. Kammeratkreds 94. Gennemfertes 95. Ved Plukning af Træfrugt 98. Otte ens 100. Derhenne 101. Paa Auktion 102. Initialer 103. Skal alle 104. Iagttagede 106. Besked 108. Kæferten 109. Fastgør 110. Dum 111. Standse 113. Slaet 115. 1—9 122. Bo 124. Dyr 126. Kvad 127. Vej 130. Indfald 132. Lumsk 135. Paa Generalstabsskort 136. Slægt 139. Forkortelse 141. I Gaar

KUPON

(Indsendes til Korpskontoret inden 1. Februar 1943
med Løsningen)
skriv tydeligt

Navn

Adresse

Vandret:

1. Afsætning
5. Initialer
7. Gas
13. Udbrud
15. Løjer
19. Virkende ved Luft
21. Afkom af Kvæg
22. Missionær
23. Vask
25. Maal
26. I Forb. med stud.
28. Crème
29. Hast
31. Bekræftelse
32. Ego
33. Vædske
35. Spørgebiord
36. Forkortelse
37. Fugl

Lodret:

1. Korpsmedlemmer
2. Vedrøre
3. General
4. Den tilbedte
5. Gadenavn
6. Kasus
7. Bindeord

De tre Kæmper

Spejdervise af Ralf Buch

Tegninger af Fredsbjerg

Blusefarven er hverken gul eller grøn, hvad enhver vil kunne se. Enkelte ondskabsfulde vil maaske paastaa, at Farven kan være baade og.

Melodi: Der gik tre smaa Piger i Solen

1. Der findes en Trop her i Landet,
Hvor Drengene er noget smaa,
Naa, Indtrykket skyldes blandt andet
At tre er saa lange som saa.
Det er Hans og Jens og Svend,
Tre grumme stærke Mænd,
Blandt disse smaa som Goliath blandt Jøderne.
Ja, Hans og Svend og Jens
Er grumme stærke — mens
De pjækker fra den største Del af Møderne.
2. Men hører man Krigstrommen buldre,
Og Slagsmaalet tegner lidt haardt,
Saa ryster Rekrutternes Skuldre,
Og skyndsomt de sender et Kort
Til Hans og Svend og Jens,
Som møder frem imens
De ovenfra ser haanligt ned paa Gutterne.
Fra Hans og Jens til Svend
Det lyder: »Gamle Ven,
Du har vel Barnevognen med til Sutterne?«
3. Og saa drager Hæren til Sejren,
Med Stormskridt gaar Tropperne frem;
Ved Sengetid rejser de Lejren —
Ja, altsaa de fleste af dem.
For Hans og Svend og Jens
Ser sure til imens,
De overlegent sutter paa Cerutterne.
Fra Svend og Jens til Hans
Det lyder: »Sikken en Tjans,
Men det er Synd at ta' den fra Rekrutterne.«
4. Mens Drengene sidder om Baalet
Bestemmes et Strejftog ved Nat.
»Maa jeg komme med?« bli'r der skraalet,
Men Hans ordner Sagerne glat:
»Vi — Svend og Jens og Hans.
Vi klarer den med Glans,
Sæt I blot Lytteposter ud ved Teltene.«
Og Svend og Hans og Jens
Drog stolte bort, imens
De andre brøled' Hurraraab for Heltene.
5. Og saa gik det over mod Skoven,
Jo Heltene startede flot,
Men snart blev der Mærke foroven
Og nedenfor mudret og vaadt.
Og Hans og Jens og Svend
Blev ked af Turen, men
Saa tænkte de paa Troppen og paa Løfterne.
Og Svend og Jens og Hans
Gik Svømmetur til Lands,
Det ene Ben paa Vej og et i Grøfterne.
6. Men hurtigt blev Vejret uroligt,
Og Karlsvognen trillede bort.
Kompasset kun passede do'ligt,
Og der var for langt til et Kort.
Men Svend og Hans og Jens
De huskede imens
Det gamle Spejderraad med Mos paa Træerne;
Døg Svend og Jens og Hans
Fik alt det Mos som fandt's
Paa Tærne og Knæerne og Klæerne.
7. Mens Timerne gled li'saa stille,
De manded' sig op: »Frem til Sejre,
Da Skæbnen dem pludselig vilde
Placere ligeved en Lejr.
Og Hans og Svend og Jens
Sig maved' frem, imens
De næsten ganske lydøst sagde til sig sæl':
»Hør, Hans og Jens og Svend,
Nu gaar vi paa igen;
Saa styrted' de mod Teltene med høje Vræl.
8. Hør hvert et Rekruthjerte bæver,
Og ingen tør sige et Ord,
Mens Heltene Skalpene kræver,
Da pludselig der lyder et Kor:
»Det er Hans og Jens og Svend,
Der kommer hjem igen
Fra Heltedaa og Strejftog mellem Træernes,
Og Hans og Svend og Jens
Bli'r rent til Grin, imens
De bliver skaaret ganske ned til Tærne.

